

LONGMANS' LEESBOEK  
VOOR VERENIGD  
ZUID-AFRIKA  
PARALLELSERIE



STANDAARD I.

SKb

372.412

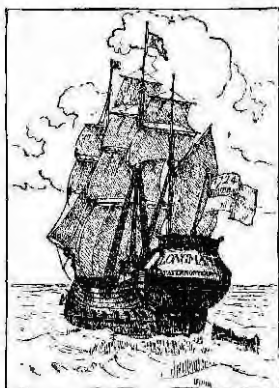
LON



LENTU IN HET VELD

LONGMANS'  
LEESBOEK VOOR VERENIGD  
ZUID-AFRIKA

STANDAARD I



LONGMANS, GREEN EN CO.  
39 PATERNOSTER ROW, LONDEN  
NIEUW YORK, BOMBAY, EN CALCUTTA  
1912

Alle rechten verzekerd

# INHOUD

LES	BLADZIJ	LES	BLADZIJ
1. Een Jacht bij Avond . . . . .	5	26. De Gier . . . . .	57
2. In de Voorzomer . . . . .	8	27. De Overstroming . . . . .	60
3. <i>De Schildpad</i> , vertaald door R. Hoekstra . . . . .	10	28. <i>De Padde</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	62
4. <i>De Kever</i> , vertaald door R. Hoekstra . . . . .	10	29. Mielies . . . . .	65
5. De Jakhals en de Kranvogel . . . . .	11	30. De Mieren . . . . .	68
6. <i>Het Plantje</i> , vertaald door R. Hoekstra . . . . .	13	31. De Mooie Honka : 1 . . . . .	71
7. Het Hondje en de Ezel . . . . .	14	32. De Mooie Honka : 2 . . . . .	73
8. <i>Drie Maatjes</i> , vertaald door R. Hoekstra . . . . .	16	33. <i>De Vos gaat door het Dorp</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	77
9. Hield of Koos . . . . .	17	34. De eerste Trein . . . . .	80
10. Het Ijzervarken . . . . .	20	35. De Leeuw en de Muis . . . . .	83
11. <i>Mijn Zeeschelp</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	23	36. <i>Goedenacht en Goedemorgen</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	86
12. Een Bezoek aan Grote Schuur . . . . .	24	37. De Jongens en de Padden . . . . .	89
13. De Jakhals en de Haas . . . . .	28	38. <i>De Klok en het Kind</i> , vertaald door R. Hoekstra . . . . .	91
14. <i>Vreemde Landen</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	32	39. Tikoloshe : 1 . . . . .	93
15. De vier Appels . . . . .	33	40. Tikoloshe : 2 . . . . .	96
16. De Mier en de Duif . . . . .	36	41. <i>De roekeloze Kikker</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	99
17. <i>De Maan</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	38	42. De Boot . . . . .	101
18. <i>Is de Maan nou?</i> vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	39	43. <i>Wat te doen?</i> vertaald door R. Hoekstra . . . . .	104
19. De Boer en de Kwartel . . . . .	39	44. De Haas en het Lam . . . . .	105
20. De Dokken te Kaapstad . . . . .	42	45. De slimme Jakhals en de hongerige Leeuw . . . . .	107
21. Het verschrikkelijk Lot van Mr. Wolf : 1 . . . . .	46	46. <i>De Feekring</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	110
22. Het verschrikkelijk Lot van Mr. Wolf : 2 . . . . .	48	47. De Wondergaven : 1 . . . . .	111
23. Het verschrikkelijk Lot van Mr. Wolf : 3 . . . . .	51	48. De Wondergaven : 2 . . . . .	114
24. De Jakhals en de Kat . . . . .	54	49. De Wondergaven : 3 . . . . .	116
25. <i>Doet je best</i> , vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	56	50. Stordige Joris . . . . .	119
		51. "Tuk, tuk," zei de Hen, vertaald door W. H. Boshoff . . . . .	122

# STANDAARD I

## LES 1

### EEN JACHT BIJ AVOND

wei-tas	schreeu-wen	don-ke-re
na-bij-heid	spring-ha-zen	tus-sen-po-zen
duis-ter-nis	la-waai	mee-ne-men
ba-vi-a-nen	lan-taarn	voet-stap-pen

1. "Ga je van avond mee op jacht, Tom?" vroeg broer Hennie mij.

2. "Waarheen, Hennie, en waarom bij avond?"

3. "Ja, zie je, de hazen eten het jonge koren op, en we kunnen ze alleen 's avonds vangen."

4. "Zullen we de honden dan meene-men?"

5. "Nee, alles, wat we nodig hebben, is 'n lantaarn en 'n geweer." Toen we op het land kwamen, staken we de lantaarn aan. Door dat kleine licht scheen de duisternis rondom ons nog groter."

6. Niets bewoog zich in onze nabijheid. Eens hoorde ik het geblaf van 'n jakhals in de verte en bij tussenpozen het lawaai van bavianen op het kopje.

7. Daar schoot me iets voorbij, en bijna was ik van schrik gaan schreeuwen. Het was maar 'n uil, die naar de bomen in de tuin vloog.

8. Hij schreeuwde luid, alsof hij ons te kennen wou geven, dat we geen recht hadden om 's avonds buiten te zijn.

9. "Nu moet je de lantaarn nemen," fluisterde Hennie, "en zacht door het land lopen. Loop rechtuit en onthoud, dat je het licht altijd voor je uit moet laten schijnen."

10. Ik wist, dat hij dicht bij me was, ofschoon ik het geluid van zijn voetstappen niet kon horen.

11. Wat was dat? In de donkere hoek zag ik twee grote, starende ogen. 't Was 'n haas, die door het licht werd aangetrokken. Het geweer gaf 'n knal, de haas buitelde en was dood. Hennie stak hem in zijn weitas, slingerde deze over de schouder, en we gingen verder.

12. Nog 'n haas onderging weldra hetzelfde lot, en toen zag ik, tussen het

koren, 'n vreemd dier, zoals ik nooit van te voren gezien had.

13. Weer knalde het geweer. Toen we het dier bekeken, zei Hennie: "Ik ben blij, dat die knaap dood is; 't is 'n ijzervarken,<sup>1</sup> dat onze aardappels opeet.

14. "Laat hem hier maar liggen, Tom, dan kunnen de jongens hem morgen meenemen. Kijk eens naar de stekels op zijn rug: we zijn er niet op gesteld om hem in de weitas te hebben."

15. Vier keer gingen we op deze manier dwars over het stuk land, en telkens knalde Hennie's geweer.

16. "Nu hebben we van avond genoeg gedaan," zei hij, "de weitas is zó zwaar, dat ik hem bijna niet dragen kan."

17. Toen we thuis kwamen, vonden we tien hazen en drie springhazen in de weitas.

18. "Niet slecht voor één avond," zei Vader. Maar ik was moe en had vaak; daarom ging ik naar bed, en was weldra vast in slaap.

<sup>1</sup> (Nederlands): stekelvarken.

## LES 2

IN DE VOORZOMER<sup>1</sup>

bla-de-ren	gras-spriet-jes	o-ver-han-gen-de
ver-za-me-len	voor-zo-mer	aan-ge-na-me
wan-de-ling	ver-fris-sen-de	ple-zie-ri-ge
ver-schei-den	ver-heu-gen	zon-ne-schijn
gras-bran-den	ko-men-de	kir-ren

1. Laat ons van morgen 'n wandeling doen. De winter is nu voorbij, en de zomer is gekomen.

2. Een week geleden zag het veld er zó bruin en droog en doods uit, dat het scheen, alsof het nooit weer vrolik en mooi zou lijken.

3. Maar de regen is gekomen, en verscheiden keren hebben we zwaar weer gehad. En kijk nu eens naar het verschil!

Waar grasbranden geweest zijn, springen de jonge grassprietjes uit de grond op, en geven aan het veld 'n groene kleur.

4. De mieren lopen druk heen en weer, en bouwen nieuwe huizen van harde grond. De vogels zingen, als ze gras en blaren verzamelen, waarvan ze in de bosjes nesten maken. De aarde

<sup>1</sup> Zie de titelplaat.



ruikt lekker na de verfrissende regen, en de hele natuur schijnt zich te verheugen over de komende zomer.

5. Zie, hoe de lammertjes rondhuppelen in de zonneschijn en luister, hoe de duiven kirren in de bomen aan de kant van het kopje!

6. We wandelen naar de kopjes, en merken op, hoe fris groen de jonge blaren van de doornboom zijn. Andere bomen zijn vol grote, rode bloemen. De lucht is vol van de zoete geur van verschillende bomen, die in bloei staan.

7. Luister naar het gekletter van de sprinkhanen, dat geen ogenblik ophoudt.

8. Daar is onze oude vriend, de schildpad, die langzaam naar de klippen kruipt, alsof hij het gewicht van de hele wereld op de rug droeg.

9. Als je naar hem toe gaat, trekt hij zijn kop terug in de dop, alsof hij zeggen wou: "Goeie morgen, ik ben gezond, maar heb het druk, en ben volstrekt niet op jouw gezelschap gesteld."

10. We laten hem zijn gang gaan, en als we de grote, overhangende klip bereiken, gaan we daarop zitten, en rusten lekker uit, terwijl we plezier hebben in

het leven, dat we rondom ons zien en horen.

11. O zeker, de voorzomer is 'n aangename en plezierige tijd!

### LES 3

#### DE SCHILDPAD

lang-zaam  
schild-pad

plech-tig  
rech-tig

door-heen  
be-ter

Kleine schildpad, droog en koud,  
Ben je jong of ben je oud?  
Oud, geloof 'k. Jouw hals, als leer,  
Wordt niet beter door het weer.  
En je dop is hard als steen:  
Stoot noch schop gat daar doorheen!  
Je loopt zo langzaam en zo plechtig!  
Je moet wel oud zijn, maatje, rechtig!

R. HOEKSTRA,  
naar EDITH KING.

### LES 4

#### DE KEVER

ver-rast    boe-ze-laar    voor-schoot    ge-le-den

- Ik was verrast, 'n tijd geleden,  
Ik zag 'n mooie kever, blauw,  
Met vleugels uitgespreid: hij vloog!  
En 'k riep: "Dat dacht ik niet  
van jou!"

2. Hij droeg 'n sterke boezelaar  
—Zijn vleugels moest hij toch  
bewaren!—

Zoals ook ik 'n voorschoot draag  
Om mijn nieuwe rok te sparen.

R. HOEKSTRA,  
naar EDITH KING.

## LES 5

### DE JAKHALS EN DE KRAANVOGEL

ont-moet-te  
kraan-vo-gel  
de-zelf-de

mis-schien  
du-wen  
vleu-gels

vrien-de-lik  
be-gin-nen  
vol-gen-de

1. Een jakhals ontmoette eens 'n kraanvogel, en zei:  
“Wat ben ik blij, waarde Mnr. Langbeen! Wil u bij me komen eten?”

2. “Als 't u blijft,” zei de kraanvogel. De jakhals liep dus naar zijn hol, en de kraanvogel vloog langzaam naar dezelfde plaats.



3. De kraanvogels kunnen niet snel vliegen, omdat ze

zulke kleine vleugels en zulke lange poten hebben.

4. “Ik ben toch zo blij, dat u hier is,” zei de jakhals. “’t Eten is klaar: daar is uw bord en hier is ’t mijne.”

5. De beide borden waren gevuld met dunne soep. De jakhals likte het zijne met zijn lange tong gauw leeg.



6. Maar de arme kraanvogel met zijn lange, dunne snavel kon maar ’n beetje tegelijk krijgen. De jakhals was er dus het best aan toe.

7. “Vindt u de soep misschien niet lekker?” vroeg de jakhals met ’n grijns.

8. De kraanvogel had er gauw genoeg van om op die manier te eten, maar vóór hij wegvloog, vroeg hij de jakhals om de volgende dag bij hem te komen eten.

9. Toen de jakhals kwam, zei de kraanvogel: “’t Is heel vriendelijk van u om bij mij te komen. Daar is uw kost. Laat ons beginnen.”

Nu zag de jakhals, dat de kraanvogel hem zijn streek betaald had gezet ; want de soep was in aarden kruiken met lange halzen.

10. De kraanvogel doopte zijn lange snavel in de kruik, en had in korte tijd zijn soep naar binnen geslikt.

11. De jakhals was druk in de weer om zijn neus in de kruik te duwen, maar hij kon niet bij de soep komen.

12. “Vindt u mijn soep misschien niet lekker ?” vroeg de kraanvogel.

13. Doch de jakhals zei niets. Hij likte de mond van de kruik helemaal schoon, en liep toen hard weg. Deze keer was de kraanvogel er dus het best aan toe.

## LES 6

### HET PLANTJE

ont-waak

won-de-re

be-gra-ven

bin-nen-in

we-reld

bui-ten

1. Een zaadje lag begraven  
 Diep, o zo diep!  
 Met binnenin 'n plantje,  
 Dat heel vast sliep.

2. “Ontwaak!” zei de zonschijn  
 “En kruip naar het licht!”  
 “Ontwaak!” zei de regen,  
 “Opstaan is plicht.”
3. Het plantje rees op  
 En keek, tot 't zag,  
 Welk 'n wond're wereld  
 Daar buiten lag.

R. HOEKSTRA,  
 naar K. L. BROWN.

## LES 7

### HET HONDJE EN DE EZEL

scho-tels	na-tuur-lik	ge-luk-kigst
heet-te	kwis-pe-len	voor-po-ten
be-han-deld	ge-wor-den	knie-en

1. Oude Hans had 'n hondje en 'n ezel. Het hondje heette Koos en de ezel Dick.

2. Dick zwierf over het veld bij het huis. Hij werd goed behandeld en had altijd kost genoeg.

3. Hij moest natuurlijk werken, maar dat deed hem geen kwaad. Wie niets doet, is niet altijd het gelukkigst.

4. Koos was zo aardig en speels, dat zijn meester heel veel van hem hield. Soms zat het hondje op zijn schoot.

5. Dick was erg dwaas, en wou graag 'n hondje wezen. Hij wou graag niets doen en door zijn meester geliefkoosd worden.

6. "Als ik me eens als 'n hondje aanstelde, dan zou ik misschien ook zo behandeld worden," dacht hij.

7. Hij ging dus in huis, en begon daar, net als het hondje, rond te springen en met zijn staart te kwispelen.

8. Oude Hans was aan 't eten. De ezel sprong zó vrolik rond en sloeg zó hard met de staart, dat de schotels van de tafel vlogen, zodat ze braken.

9. Toen zette hij de voorpoten op de knieën van zijn meester, en probeerde op zijn schoot te springen met het gevolg, dat zijn meester erg schrikte.

10. Oude Hans riep zijn volk: "Deze ezel is gek geworden. Komt en jaagt hem naar buiten!" Ze kwamen en sloegen Dick, en joegen hem naar buiten.

11. Laat ons altijd tevreden zijn met het goede, dat we hebben en niet iets wensen, dat aan anderen behoort.

## LES 8

## DRIE MAATJES

leu-ke	vrien-de-lik	maat-jes
wan-de-len	be-schermt	wre-de

- I. Samen gaan we uit wand'len,  
 Babs, de hond en ik;  
 Drie kleine, leuke maatjes!  
 We hebben altijd schik.



We zijn niet bang voor regen.  
 Het weer zij nog zo slecht,  
 We gaan! Dat maakt ons sterk,  
 En 't is ook lekker, . . . echt!



2. Een kleine dame is Babie,  
 Held is 'n dapper heer.  
 Als hij twee benen had,  
 Hij knielde voor haar neer.  
 Maar nu beschermt hij haar,  
 Geen heer, die 't beter kan!  
 'k Was liever 'n vriend'lik hondje  
 Dan 'n wrede, slechte man!

R. HOEKSTRA,  
 naar het ENGELS.

## LES 9

## HELD OF KOOS

ge-trouw	ver-tel-len	red-den
hoe-pe-len	ver-an-derd	hoe-wel
ren-nen-de	vei-lig	ge-luid
aan-ge-hold	mee-ne-men	mer-rie

1. Onze hond heet nu Held, maar vroeger noemden we hem Koos. Ik zal jullie vertellen, waarom we zijn naam veranderd hebben.

2. Op zekere dag zei Moeder tot Marie en mij: "Kindertjes, jullie moeten 'n beetje op de werf gaan spelen en Babie meenemen."

3. Babie's naam was Biddy. Ze was nog maar drie jaar, en we hielden allen veel van haar.

4. Na 'n poosje ging Babie in 'n kringetje op 'n hoopje hooi liggen, en viel

daar in slaap. We dachten, dat ze daar veilig lag, en gingen op het pad hoepelen.

5. We waren nog niet ver, toen we het geluid van 'n aantal woest rennende paarden hoorden.

6. We keerden ons om, en daar kwam 'n troep paarden in woeste vaart aangehold. Vader reed op zijn oude merrie achter hen aan.

7. Toen ze dicht bij het hek van de werf kwamen, zagen we, dat onze lieve, kleine Bidy hard naar het midden van het pad liep om te zien, waar we waren.

8. Vader zag Babie daar staan, en riep aan haar, maar ze wist niet, wat ze doen moest. Al nader kwamen de paarden en juist, toen we dachten, dat ze haar ondersteboven zouden lopen, kwam onze goede oude Koos om haar te redden.

9. Hij greep Bidy's jurk met zijn sterke tanden, en sleepte haar naar de kant van het pad.

10. Vader sprong van zijn paard, en vloog naar haar toe. Ze had zich helemaal niet bezeerd, en Koos stond aan haar zij, en likte haar hand, alsof hij zeggen wou: "Wees maar niet bang! Huil maar niet!"



11. “Beste Koos,” zei Vader, “je bent ’n held!” En nu weten jullie, waarom we de naam van onze hond veranderd hebben.

12. Hoewel Moeder niet met Marie en mij heeft geraasd, omdat we Babie aan haar lot hadden overgelaten, zouden we toch, o zo graag, even getrouw geweest zijn als Koos!

## LES 10

### HET IJZERVARKEN<sup>1</sup>

tevoor-schijn	aan-ge-val-len	vij-and
ste-kels	aan-ra-ken	he-le-maal
ge-scho-ten	voor-po-ten	in-ko-men
pen-hou-ders	klau-wen	per-sen
be-hal-ve	ste-kel-var-ken	be-ze-ren

1. “Kom toch op de werf, Tom,” zei zusje Marie, “en kijk eens, welk ’n snaaks dier Kleinbooi heeft thuisgebracht!”

2. Het was de morgen na onze jacht bij avond, en ik wist, dat het dier het ijzervarken moest wezen, dat Hennie geschoten had. “Ja, Marie, ik kom, als ’t ontbijt afgelopen is.”

3. “De honden zullen er niet bijkomen, Tom. Ze ruiken er wel aan,

<sup>1</sup> (Nederlands): stekelvarken.

doch ze zijn bang voor de stekels. Het dier is bedekt met stekels, behalve zijn kop."

4. We gingen naar buiten, en daar lag het ijzervarken, 'n mooie grote van wel drie voet lang!

5. "Kijk, Marie, sommige stekels zijn



DE WERF

lang en los en de andere kort en vast aan de huid."

6. "Ja," zei Marie, "dat weet ik; want ik heb enige van die lange, dikke; ze zijn heel aardig."

7. "Zouden de honden ze ook aardig vinden, als ze hen staken?"

“Dat geloof ik niet, Tom, maar je kunt er mooie penhouders van maken”

8. “Hoe vecht het dier, Vader?”

“Het vecht helemaal niet,” zei Vader. “Als het door ’n vijand wordt aangevallen, rolt het zich op tot ’n bal, en de scherpe pennen steken overal uit.



Maar heel weinig dieren durven het ijzervarken dan aanraken.”

9. “Waar leeft het stekelvarken, Vader?”

“Het leeft in diepe gaten, die het uitholt in het zand. Kijk maar eens naar de lange, scherpe klauwen aan zijn voorpoten.”

10. “Maar,” zei Marie, “als het gat

niet erg wijd is, kan het dier er nooit inkomen."

11. "Jawel, Marie. Al lijkt hij groot, toch kan hij zich door 'n klein gaatje persen op 'n manier, die je zou verbazen."

12. "Volgen de honden hem in zijn hol, Vader?"

13. "Nee, zó dom zijn ze niet: ze zouden zich lelik aan de stekels bezeren.

14. Bovendien komt het ijzervarken overdag zelden te voorschijn, zodat we het bijna nooit zien."

## LES 11

### MIJN ZEESCHELP

wa-ter-kin-der-tjes  
on-stui-mi-ge  
won-de-re

gul-den  
zee-wier  
meer-min

ko-raal  
meeu-wen  
wolk-jes

1. Mijn zeeschelp deelt me zijn liedje  
mee,  
Het lied van de grote, onstuimige  
zee
2. Wat lied is dat, klein meisje, och,  
Zeg me, wat zingt ze, zeg 't me  
toch!

3. Ze zingt van de meermin op groene  
baar,  
Met de staart van 'n vis en gulden  
haar.
4. Ze zingt van het zeewier, groen  
en rood,  
Van vis, die de zee houdt in haar  
schoot.
5. Ze vertelt van waterkindertjes mij,  
Met lipjes als koraal en oogjes blij.
6. Ze zingt van meeuwen—scheepjes  
omhoog!—  
Van kleine wolkjes, zo ver voor ons  
oog.
7. Al deze dingen deelt ze mij mee  
Van de zo wond're, diepe zee.

W. H. BOSHOFF,  
naar A. F.

## LES 12

### EEN BEZOEK AAN GROTE SCHUUR

la-ma's	ze-bra's	on-der-hou-den
ka-ka-toes	Za-ter-dag	be-der-ven
kan-ga-roes	Ta-fel-berg	na-ge-la-ten
e-lan-den	Ron-de-bosch	prach-ti-ge

1. Verleden Zaterdag gingen we met  
Tante Nellie naar Grote Schuur.



2. Het grote stuk grond achter de Tafelberg, waarop het huis gebouwd is, werd door de heer Rhodes nagelaten als 'n geschenk aan het volk. Daar we



ACHTERSTE GEDEELTE VAN GROTE SCHUUR

nog maar kleine meisjes zijn, reden we per tram naar Rondebosch.

3. Daarna volgden we te voet 'n fraaie weg met hoge bomen aan elke kant.

4. We kwamen bij het prachtige huis met zijn tuin vol bloemen.

5. De tuin wordt mooi onderhouden.

Toen we echter enige bloemen wilden plukken, vertelde 'n man ons, dat we ze niet mochten aanraken.

6. We wilden niet in huis gaan, maar buiten spelen op het gras en tussen de bomen op de helling van de heuvel.



ZEBRA'S: GROTE SCHUUR

7. Daar waren veel prachtige varens, maar Tante Nellie zei, dat we ze moesten laten staan.

8. Ze zei: "Veel mensen willen die varens graag zien, en daarom is 't niet goed, ze uit de grond te trekken; want

dan bederven jullie 't plezier van andere mensen."

9. Bokken van velerlei soort graasden op de helling van de heuvel. Ze zijn heel mak, want niemand mag ze aanraken.

10. De zebra's kwamen dicht bij de



LAMA'S: GROTE SCHUUR

omheining. Sommige mensen geven hun brood, maar, daar ze soms bijten, hielden we ons op 'n afstand.

11. Er waren veel springbokken, elanden en koedoes; ook zagen we enige snaakse, van elders ingevoerde kangaroos en lama's.

12. We gingen tot aan de leeuwekuיל, waar we de leeuw en leeuwin zagen. Ze zijn erg woest, en worden achter sterke, ijzeren staven gehouden.

13. Daarnaast is 'n hok met wilde honden; ze zien er heel aardig uit, maar, als je te dicht bij hen komt, bijten ze.

14. Heel wat papegaaien en andere vogels leven daar in kooien, ook enige prachtige kakatoes.

15. We vonden 't 'n' aangenaam bezoek; want Tante Nellie vertelde ons veel bijzonderheden van de dieren, die we zagen.

## LES 13

### DE JAKHALS EN DE HAAS

glin-ster-den	slaap-plek	jam-mer
bie-zon-der	ge-ach-te	smul-len
klip-pe-ri-ge	be-schut-ten	lek-ker
lam-me-ren	voor-zich-tig	was-sen
ka-meel-doorn	ont-bijt	klip-pen
be-sprin-gen	na-tuur-lik	vei-lig

1. De haas zat onder de kameel-doorn. Het was vroeg in de morgen, en de zon ging juist op boven het klipperige kopje achter de hoeve.

2. De haas wies zich met de voorpoten. Dat deed hij iedere morgen, vóór hij ging slapen.

3. Hij zei tot zichzelf: "Hoe jammer, dat ik zo vroeg uit de tuin moest!

4. "Ik zou juist zo lekker gaan smullen aan mijn ontbijt tussen de rapen, toen de honden begonnen te blaffen!

5. "'t Was natuurlijk die domme jakhals! Hij probeert altijd om lammeren in de kraal te vangen, en dan gaan de honden blaffen, en ik verlies mijn kans op 'n lekker ontbijt. Ik wou, dat hij geen lam gevangen had!"

6. De jakhals lag tussen de losse klippen, 'n beetje hoger op de helling van het kopje.

7. De haas had zijn zin, want de jakhals had geen lam kunnen vangen. De honden waren wakker geweest, en hadden alarm gemaakt.

8. De jakhals was zonder ontbijt naar 't kopje gesneld, en had nu erg honger.

9. Hij zag de haas, en dacht, dat deze misschien even goed voor ontbijt zou kunnen dienen als 'n lam. Maar hoe zou hij hem vangen?

"Beste heer," zei hij, "wees zo goed

en verlaat uw plaats onder de kameel-doorn, dan kan ik bij u komen."

10. Want, zie je, zo lang als de haas onder de boom bleef, was hij veilig, en kon de jakhals hem niet bespringen. De haas was juist klaar met wassen, en keek rond naar 'n slaapplek.

11. Kijk, daar, 'n beetje hoger op de helling was 'n lekker plekje met 'n grote pol gras tussen twee grote klippen.

12. "Daar zal ik veilig zijn," zei hij, "niemand zal me daar zien, en de klippen zullen me tegen de hitte van de zon beschutten."

13. De ogen van de jakhals glinsterden, toen hij zag, dat de haas zich bewoog. Zou hij naderkomen en de vos zijn kans kunnen waarnemen, of zou langoor wegrennen, over het veld?

14. "Mooi zo," dacht de jakhals, "hij komt nader." Hij ging plat tussen de klippen liggen, en de haas zag hem niet.

15. Als de haas al aan hem dacht, dan was 't alleen, omdat hij door zijn toedoen de helft van zijn ontbijt gemist had.

16. Twee of drie sprongen brachten

hem bij de klippen. Hij keek voorzichtig rond, maar hij zag of hoorde niets, waarvoor hij bang hoefde te zijn.

17. Juist toen hij in zijn nieuw leger wou gaan liggen, sprong de jakhals met alle kracht pijlsnel op hem af.

18. De haas was in 'n ogenblik dood.



“Nu krijg ik bij slot van rekening toch nog mijn ontbijt,” zei de jakhals.

19. “Paf!” zei iets op 'n afstand van vijftig jaards, en de jakhals tuimelde dood neer.

20. De boer laadde zijn geweer op-

nieuw. “Misschien is de haas even goede kost voor mij als voor 'n jakhals,” zei hij.

21. Hij stopte de haas in zijn weitas, en keek naar de jakhals, die dood op de grond lag. “Ik zal jou ook maar meenemen,” zei hij, “jouw vel is biezonder mooi.”

## LES 14

### VREEMDE LANDEN

mach-ti-ge	to-ver-land	plek-ken
dorps-gan-gers	uit-lo-pen	ver-vult
ker-se-boom	spie-gel-glas	speel-goed
vo-ri-ge	rim-pe-lend	sche-pen

1. Hoog, hoog in de kerseboom  
Klom ik, zie je, zonder schroom  
—Want ik ben reeds 'n flukse klant—  
En zag toen in 'n heel vreemd land.
2. De naaste tuin zag 'k van omhoog,  
Versierd met bloemen, schoon voor  
't oog,  
En vele mooie plekken meer,  
Die ik nooit zag 'n voor'ge keer.



3. Het rimp'lend beekje vóór me was  
 Van 't blauwe zwerk het spiegelglas;  
 De weg, vol zand, ging op en neer,  
 Dorpsgangers stroomden heen en  
 weer.
4. Vond ik 'n hoger boom maar toch,  
 Dan zag ik verder, verder nog,  
 Tot waar de machtige rivier  
 De schepen zeewaarts voert met  
 zwier;
5. Waar wegen haast van alle kant  
 Uitlopen op het toverland;  
 Waar ieder kind om vijf uur smult,  
 En speelgoed 't hart van vrengd  
 vervult.

W. H. BOSHOFF,  
 naar R. L. STEVENSON.

## LES 15

### DE VIER APPELS

di-a-man-ten	an-de-ren	wel-ge-steld
wer-ke-li-ke	o-ver-vloed	on-ge-luk-kig
won-der-ap-pel	ver-lo-ren	me-de-lij-den

1. Er waren eens vier mannen. Ze waren allen welgesteld, en leefden samen als broeders.

2. Maar op zekere dag verloren ze al hun geld, en werden zo arm als Job.

Ze gingen naar 'n Wijze Man, en vertelden hem, hoe ongelukkig ze geweest waren.

3. De Wijze Man had medelijden met hen, en gaf aan ieder van hen 'n wonderappel. Toen zei hij tot de jonge mannen: "Ieder van jullie moet een appel op het hoofd leggen en weggaan. Waar de appel valt, blijft daar en graaft. En wat jullie ook opgraven, neemt het en weest dankbaar."

4. Ze gingen dus heen, zoals de Wijze Man hun gezegd had.

5. Ze hadden juist 'n mijl gelopen, toen een van hen de appel van 't hoofd viel. De man begon te graven, en vond Koper.

6. "Mooi," zei hij. "Eén vogel in de hand is beter dan tien in de lucht! Jullie kunnen bij me blijven, als jullie willen. Voor mijn part kunnen we te zamen graven."

7. Neen! De anderen dachten, dat zij meer geluk zouden hebben; daarom gingen ze weg, en lieten hem alleen achter.

8. Spoedig viel de appel van de

tweede man op de grond; ook hij ging graven, en vond overvloed van Zilver.

“Nog beter!” zei hij. “Jullie kunnen hier blijven, als jullie willen, en het zilver met mij delen.”

9. Neen! De twee anderen wilden hun geluk verder beproeven; ze gingen dus weg, en lieten hem alleen.

10. Ze liepen enige tijd, en ten laatste viel de appel van het hoofd van de derde man. Hij ging op de plek graven, en kijk, daar was 'n Goudmijn!

“Dat is nog het beste van alles!” riep hij uit. “Je kunt hier blijven, als je wilt en voor mijn part de helft krijgen.”

11. Neen! De vierde man bedankte hem, maar zei, dat hij liever verder wou gaan. Misschien zou hij 'n partij diamanten vinden. Waarom zou hij blijven? Hij ging dus vrolijk heen.

12. Straks viel ook zijn appel op de grond. Hij groef en groef aan deze kant van de plek en aan die, en vond ten slotte Ijzer.

13. De Wijze Man wist beter dan hij, waarvan de werkelijke waarde 't grootst was: van Diamanten of van Ijzer. En wat zeggen jullie?

## LES 16

## DE MIER EN DE DUIF

aar-di-ge	hulp-ge-schrei	te-gen
zacht-kens	be-ne-den	wind-vlaag
vlij-ti-ge	kir-ren	dap-per
zand-bank	boom-tak	zwem-men

1. Een vlijtige mier liep tegen de tak van 'n boom op, die aan de kant van de vlei stond.

2. Een windvlaag blies de mier van de tak, waardoor hij in 't water viel. De mier kon maar 'n beetje zwemmen, maar hij weerde zich dapper om de zandbank aan de kant van de vlei te bereiken.

“Help, help!” riep de mier, “ik verdrink! Help, help!”

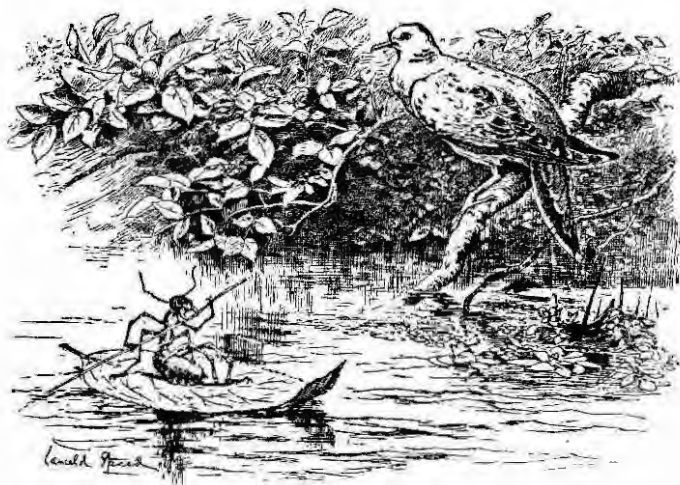
3. Een mooie duif zat op 'n boomtak zacht te kirren. Toen ze 't hulpgeschrei van de mier hoorde, keek ze naar beneden, en zei vriendelijk: “Koe! Koe! Ik zal je helpen, als ik kan.”

4. Ze pikte 'n blad van de boom, en liet hem, vlak bij de kleine mier, op het water vallen.

“Zwem nog 'n eindje verder, en klim

op het blad," zei ze. "De wind zal je dan naar de wal blazen."

5. De mier kroop op het blad. "Wat 'n aardige boot is dat," zei hij. "Dank



je wel, lieve duif." En de duif zei zachtkens: "Koe! Koe! Koe!"

6. De wind blies vlug het blad naar de zandbank; de mier kroop erop, en droogde zich in het warme zand.

## LES 17

## DE MAAN

1. "Lieve Maan, lieve Maan, waarheen  
toch zwerf je?"  
"Over de zee."  
"Lieve Maan, lieve Maan, wie toch  
bemin je?"  
"Harten van vree."
2. "Ben je niet moede van 't reizen?  
Want nimmer  
Ga je ter rust.  
Waarom zo bleek en zo droef, alsof  
immer  
Op smart belust?"
3. "Vraag me dit niet, kind! O, wil  
me geloven,  
Je vraagt te veel!  
Want ik gehoorzaam de Vader daar-  
boven,  
Zijn wil geheel."
4. "Lieve Maan, lieve Maan, waarheen  
toch zwerf je?"  
"Over de zee."  
"Lieve Maan, lieve Maan, wie toch  
bemin je?"  
"Harten van vree."

W. H. BOSHOFF,  
naar LORD HOUGHTON.

## LES 18

## IS DE MAAN MOE?

da-ge-raad      ver-kwijnt      be-straaft

1. Is de maan moe? Zij lijkt beslist  
Bleek in de dikke mist.  
Zij klieft de lucht van oost naar west,  
Geen rust haar rest.
2. Nog vóór de zon ter kimme daalt,  
Haar wit licht ons bestraalt.  
En eer de dageraad verschijnt,  
Dat licht verkwijnt.

W. H. BOSHOFF,  
naar C. G. ROSSETTI.

## LES 19

## DE BOER EN DE KWARTEL

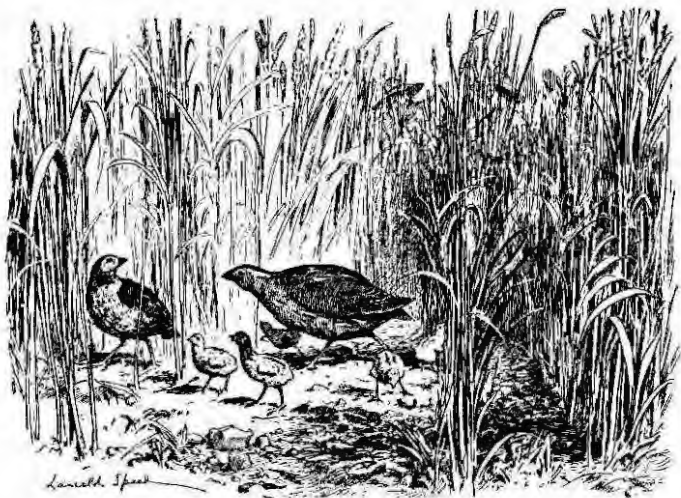
ge-hol-pen	ant-woord-den	vol-gen-de
ver-bor-gen	ge-lo-pen	maai-en
ge-mak-ke-lik	ge-ko-men	ger-ven
ie-de-re	voor-zich-tig	hal-men

1. De wijfjeskwartel had haar nest  
tussen het jonge koren gemaakt, en  
nu de halmen lang geworden waren,

zou 't niet makkelijk geweest zijn, 't te vinden.

2. Iedere morgen verliet ze het nest om voedsel voor haar kleintjes te zoeken.

3. Toen ze op zekere avond in haar



nest terugkwam, waren de jongen erg bang.

4. Ze vroeg hun, wat hun scheelde. Eén van hen zei: "De boer is met zijn zoon hier op het land geweest. Hij zei, dat het koren nu rijp genoeg was om gemaaid te worden, en hij wou



zijn buren roepen om het morgen te snijden.”

“Weest maar niet bang,” zei de kwartel, “er is geen gevaar.”

5. Vóór ze de volgende morgen wegvloog, beval ze haar jongen om goed te luisteren naar alles, wat ze hoorden.

6. Toen ze 's avonds terugkwam, vroeg ze, wat ze gehoord hadden.

Ze antwoordden: “De boer en zijn zoon zijn vandaag weer door het koren gelopen, maar, daar de buren niet gekomen waren om 't te maaien, wou hij zijn twee broers en hun zoons roepen om het koren morgen te snijden.”

“Er is geen gevaar,” zei de kwartel, “maar weest voorzichtig, en luistert alles af.”

7. Toen ze de volgende avond terugkwam, vroeg ze weer aan haar jongen, wat ze gehoord hadden.

8. “De boer is hier weer geweest, maar, omdat zijn broers en hun zoons niet gekomen waren, zei hij, dat ze 't koren nu morgen zelf zouden maaien.”

“Nu is het tijd om weg te gaan,” zei de kwartel.

9. De zon scheen helder, toen de boer en zijn zoons de volgende dag het koren maaiden en in gerven bonden.

10. Vóór ze echter bij het nest kwamen, had de kwartel haar jongen geholpen om weg te komen, en zaten ze lekker op 'n verborgen plekje in de heining.

11. Vertrouw niet op de hulp van anderen, maar werk zelf.

## LES 20

### DE DOKKEN TE KAAPSTAD

pas-sa-giers	ver-wij-derd	merk-waar-dig-he-den
be-last-ten	sleep-bo-ten	be-ant-woord-den
struis-ve-ren	va-der-land	bood-schap-pen
zil-ve-ren	hof-meess-ers	weg-ge-no-men

1. “Ben je vlak bij de zee geweest, Karel, toen je te Kaapstad was?” vroeg Tine aan haar broer.

2. “Ja, Tine, heel dikwels, en eens, op 'n Woensdag namiddag, ben ik met Oom naar de dokken geweest om de mailboot te zien, die naar Engeland zou vertrekken.”

3. “Toe, vertel ons daar wat van.”

4. “Wel, we liepen naar 't eind van de Adderleystraat, en daar stond juist 'n kleine trein op 't punt van vertrek. Hij bracht ons naar het dok, waar de mailboot lag.

5. “Een vlagje wapperde van de top van de mast ten teken, dat de boot die dag zou vertrekken.”

6. “Maar, ben je aan boord geweest, Karel?”

“O ja, Oom, en ik gingen over een

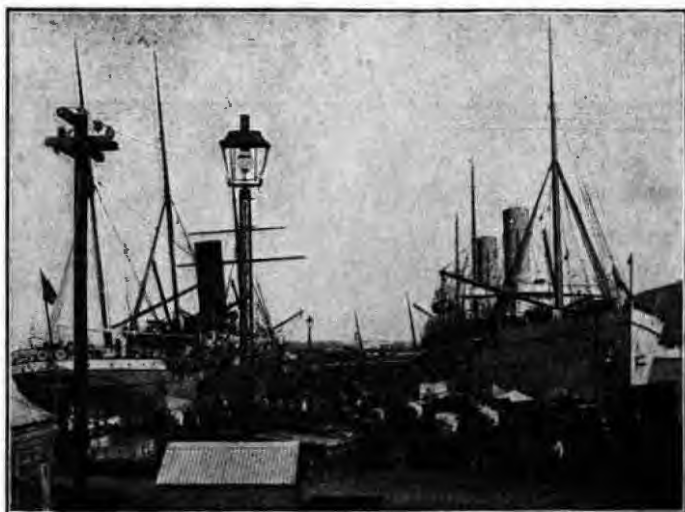


DE DOKKEN TE KAAPSTAD

van de grote loopbruggen naar het bovendek. Daar konden we zien, hoe de mensen haastig naar het schip reden, en 'n lange trein van Johannesburg kwam vlak naast het schip te staan.

Hij was vol mensen, die allen aan boord gingen.

7. "Grote kranen hesen de passagiers en vrachtgoederen van de aanlegplaats



K.M.S. "TANTALLON CASTLE" EN K.M.S. "BRITON" IN DE  
DOKKEN TE KAAPSTAD

omhoog, en lieten ze daarna neer in het ruim.

8. "Sommige passagiers liepen achter hun bagage aan, anderen zochten hun hutten uit, en vroegen naar het eetsalon.

9. "Hofmeesters bedienden de passagiers, en beantwoordden hun vragen.

10. "Vele passagiers werden door vrienden naar het schip gebracht; ze belastten hen met hun laatste boodschappen, vóór ze vertrokken.

11. "Beneden aan de brug stonden enige mannen, die zilveren blaren, struisveren en gekleurde eieren verkochten, aan wie zulke dingen als merkwaardigheden wilden meenemen naar Engeland.

12. "Postzakken werden bij honderden aan boord gebracht en in het ruim neergelaten. Daarna klonk er 'n luide bel, en één loopbrug werd weggenomen.

13. "Vervolgens werd het bevel gegeven: 'De bezoekers aan wal!' en de vrienden en bezoekers verlieten het schip. Weer luidde er 'n bel, en 'n tweede loopbrug werd verwijderd.

14. "Eindelijk klonk de derde bel, en de laatste loopbrug werd ingehaald. Het muziekkorps aan boord speelde 'Auld Lang Syne,' en de sleepboten trokken het schip van de pier."

## LES 21

HET VERSCHRIKKELIK LOT VAN  
MNR. WOLF

## 1

ver-schrik-ke-lik	plug-gen	ver-la-ten
jon-ge-tje	mes-sen	ge-sto-len
be-moei-en	ha-mers	on-der-ging

1. Op zekere dag was Oom Remus aan 't schoenlappen. De kleine jongen had zó lang met de elzen, de hamers en de messen van de oude man gespeeld, dat deze kwaad begon te kijken. Toen klom het jongetje op 'n stoel, en zat er naar te kijken, hoe Oom Remus de pluggen in de hiel sloeg.

2. " 't Loopt slecht af met hem, die 'n ander plaagt," zei Oom Remus.

3. " Dat deed Broer Wolf; want hij maakte 't Broer Konijn erg lastig, en in plaats van zich alleen met zijn eigen werk te bemoeien, bemoeide hij zich ook met 't werk van Broer Konijn.

4. " Broer Konijn kon helemaal geen rust krijgen. Hij kon zijn huis niet verlaten, zonder dat Broer Wolf een van zijn kleintjes ging stelen.

5. “Broer Konijn maakte zich 'n huis van stro, maar, zodra hij uitging, werd het afgebroken, en werd er 'n kleintje gestolen.

6. “Hij maakte zich toen 'n huis van



dennetakken, maar dat onderging hetzelfde lot.

7. “Daarna maakte hij zich 'n huis van bast, maar ook dit werd afgebroken, en telkens werd er 'n kleintje gestolen.

8. “Eindelijk werd Broer Konijn zó

kwaad, dat hij zich op de harde klippen 'n huis van dikke planken maakte. Toen kon hij uitgaan, en de tijd met zijn vrienden doorbrengen.

9. "Als hij terugkwam, kon hij bij het vuur gaan zitten, en daar zijn pijp roken, en de krant lezen. Hij kon doen, wat ieder man met 'n huisgezin doet, en zijn kinderen waren volkomen veilig.

10. "Hij maakte 'n gat in de kelder, waar de kleine konijntjes zich kouden verbergen, als ze buiten 'n gevaarlijk geluid hoorden. En de deur kon aan de binnenkant op de klink gedaan worden."

## LES 22

### HET VERSCHRIKKELIK LOT VAN MNR. WOLF

#### 2

bin-nen-stoof	luis-te-ren	ter-neer-ge-sla-gen
als-je-blijft	kui-e-ren	jon-ge-juf-frouw
ach-ter-vol-gen	om-me-zien	schom-mel-stoel

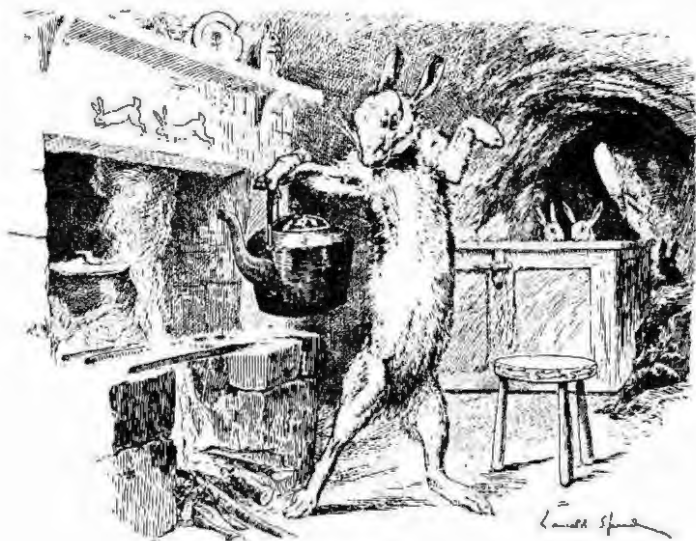
1. Broer Wolf zag, wat Broer Konijn gedaan had, en voelde zich terneer-geslagen. Broer Konijn wou juist bij jongejuffrouw Beer gaan kuieren, toen



hij beweging en lawaai op het pad vernam.

2. Hij had nauweliks zijn oren tot luisteren gespitst, toen Broer Wolf de voordeur binnenstooft.

3. De kleine konijntjes waren in 'n



ommezien in hun hol. Broer Wolf zat onder modder, en was helemaal buiten adem.

4. "O, ik smeeek je, red me toch, Broer Konijn," zei Broer Wolf. "Toe, alsjeblieft, Broer Konijn! De honden

achtervolgen me, en ze zullen me verscheuren. Hoor je ze niet komen? O, red me toch, alsjeblijft, Broer Konijn! Verberg me ergens, waar de honden me niet kunnen vinden!”

5. “Spring in die grote kist, Broer Wolf,” zei Broer Konijn. “Spring daarin, en doe, alsof je thuis was.”

6. Broer Wolf sprong erin, het deksel viel neer, de haak ging in de kram, en daar zat Mnr. Wolf.

7. Broer Konijn ging voor de spiegel staan, en knipoogde tegen zichzelf. Vervolgens trok hij de schommelstoel voor het vuur en ging zitten om na te denken.

8. Broer Konijn zat daar lang, en dacht diep na. Daarna stond hij op, en liep het vertrek op en neer. Toen begon Broer Wolf te praten.

9. “Zijn de honden allemaal weg, Broer Konijn?” vroeg Mnr. Wolf.

“Eén van hen snuffelt juist nu rond in 't hoekje van de haard,” zei Broer Konijn.

10. Toen vulde hij 'n ketel met water, en zette die op het vuur.

## LES 23

HET VERSCHRIKKELIK LOT VAN  
MNR. WOLF

## 3

dril-boor	gaat-jes	ko-ken-de
drup-pe-len	lek-ker	ke-tel
vre-se-lik	la-chen	dek-sel
por-taal	waai-en	an-de-re

1. “Wat ga je nu doen, Broer Konijn?” vroeg Broer Wolf in de kist.

2. “Wil je 'n lekker kopje tee, Broer Wolf?” En Broer Konijn ging naar de plank, nam 'n drillboor, en boorde enige kleine gaatjes in het deksel van de kist.

3. “Wat ga je nu doen, Broer Konijn?” vroeg Broer Wolf in de kist.

4. “Ik boor kleine gaatjes, dan kan je lucht krijgen, Broer Wolf.”

5. Toen ging Broer Konijn in de kelder, en riep zijn kleine konijntjes naar boven.

6. “Wat ga je nu doen, Broer Konijn?”

7. “Ik vertel mijn kleintjes, welk 'n

goeie man jij bent, Mnr. Wolf," zei Broer Konijn.

8. De kleine konijntjes hielden de poten voor de mond om niet te lachen. Toen nam Broer Konijn de ketel, en



goot heet water op het deksel van de kist.

9. "Wat hoor ik, Broer Konijn?" vroeg Broer Wolf in de kist.

10. "Je hoort de wind waaien, Broer Wolf." Toen begon het water in de kist te druppelen.

11. "Wat voel ik daar, Broer Konijn?"

12. "De vliegen bijten jou, Broer Wolf."

13. "Ze bijten vreselik zeer, Broer Konijn."

14. "Ga op de andere zij liggen, Broer Wolf."

15. "Wat voel ik nu, Broer Konijn?"

16. "Altijd nog de vliegen, Broer Wolf."

17. "Ze eten me op, Broer Konijn."

18. Dit waren de laatste woorden van Broer Wolf, want het kokende water had zijn taak verricht.

19. Toen riep Broer Konijn zijn vrienden, en ze sprongen allen op en neer van blijdschap.

20. Als je 't huis van Broer Konijn bezoekt, zal je misschien 't vel van Broer Wolf in 't portaal zien hangen. En de reden, waarom het daar hangt, is, dat Broer Wolf er te veel van hield om anderen te helpen met werk, dat ze zelf heel goed konden doen.

## LES 24

## DE JAKHALS EN DE KAT

luis-te-ren	mui-zen	ont-moet-ten
ge-rucht	kui-kens	lam-me-ren
kra-len	na-bij-heid	som-mi-ge
pluim-vee	ie-der-een	me-de-lij-den

1. Een jakhals en 'n kat waren eens grote vrienden.

2. De jakhals woonde op het kopje en, om kost te krijgen, ging hij 's nachts naar de kralen, waar de schapen sliepen, of hij sloop rond op de werf om pluimvee te vangen.

3. De kat woonde in een van de huizen op de plaats. Hij ving ratten en muizen, maar bemocide zich nooit met de kuikens, als er iemand in de nabijheid was. Daarom hield iedereen hem voor goed.

4. De kat had de gewoonte te luisteren naar alles, wat er in huis werd gepraat, en vertelde dat dan later aan zijn vriend, de jakhals.

5. Op zekere morgen ontmoetten de vrienden elkaar op het veld. De kat vertelde de jakhals, dat de boer kwaad was, omdat zijn lammeren gestolen

werden, en dat hij van plan was, de jakhals die dag dood te schieten.

6. De jakhals lachte en zei: "Ik ben niet bang, want ik ken wel honderd kunstjes."

7. "Ja," zei de kat, "maar de boer heeft enige nieuwe honden en daaronder sommige grote, die heel hard kunnen lopen, terwijl 'n paar kleintjes je in je hol kunnen achtervolgen."

8. "Wees maar niet bang," zei de jakhals, "ik ken 'n hele boel kunstjes. Maar wat zal *jij* doen, nu de honden nieuw zijn en ze jou niet kennen?"

9. "Wel," zei de kat, "ik ken net één kunstje." De jakhals had medelijden met de kat, en vertelde hem dat. Terwijl ze nog met elkaar praatten, zagen ze de boer met zijn honden naar hen toe komen.

10. De honden vlogen op hen af, en nu was voor de jakhals de tijd gekomen om zijn kunstjes te tonen.

11. Eerst rende hij in 'n hol, maar de dashonden volgden hem, en joegen hem eruit.

12. Nu stoof hij deze kant uit, dan die, trachtte de honden door zijn snelle wendingen en draaien te misleiden, en haalde heel wat slimme streken uit.

13. Maar lang vóór hij bij zijn honderdste streek was, hadden de honden hem gevangen en doodgemaakt.

14. Dadelik, bij het eerste gerucht, was de kat in 'n boom gevlogen, waar de honden hem niet konden krijgen. "Nu zie ik," zie de kat, "dat één goed kunstje meer waard is dan honderd slechte."

## LES 25

## DOET JE BEST

be-te-re  
spel-len  
ont-wijkt

hoe-pel  
be-geert  
ge-draagt

jon-ge-lui  
zor-gen  
te-huis

1. Doet je best, geheel je best,  
En doet het elke dag;  
Denkt daaraan, o jongelui,  
Je slaat dan vast je slag.
2. Om 't even, wat je tracht te doen,  
In school of ook tehuis,  
Doet altijd geheel je best,  
Dan heb je nooit veel kruis.
3. Wanneer je in je boekje leest,  
Of ook het spellen leert,  
Of speelt met hoepel of met bal,  
Ziet, dat je 't best begeert.



4. Als jongelui hun best maar doen,  
 Dan groeit het beetre aan,  
 Doch als je steeds je werk ontwijkt,  
 Zal 't betere vergaan.
5. Al is de les wat moeilijk soms,  
 O, pakt hem zonder zorgen!  
 'Als je van daag je flink gedraagt,  
 Dan win je 't zeker morgen.

W. H. BOSHOFF,  
 naar het ENGELS.

## LES 26

### DE GIER

be-speurt	on-be-grij-pe-lik	kren-gen
aas-vo-gel	ge-woon-lik	be-der-ven
ver-za-meld	haas-ten	ver-schei-den
been-de-ren	ver-slin-den	ver-wij-de-ren

1. Op zekere morgen kwamen de jongens binnen, en vertelden, dat er, niet ver daar vandaan, 'n aasvogel boven 'n bult rondvloog.

2. Toen we buiten kwamen, zagen we, dat verscheiden van deze grote vogels naar de plek toe vlogen.

3. Aasvogel is 'n andere naam voor gier, en is de naam, die in dit land gewoonlik gebruikt wordt.

4. Een os was op de bult dood gegaan,

en de gieren waren nu bezig hem op te eten.

5. Er hadden zich weldra 'n honderd



EEN GIER

vogels verzameld, en toen we 'n paar dagen later naar de plek gingen, vonden we niets dan beenderen.

6. Het is onbegrijpelijk, hoe gauw er gieren komen, zodra er 'n dier dood is.

7. Eerst zie je er een als 'n stipje, hoog in de lucht. Het wordt groter en groter, als de vogel neerschiet, en er komen steeds meer in het gezicht.

8. Binnen 'n uur is er 'n groot aantal bij het dode dier.

9. Waar komen ze vandaan, en hoe weten ze, dat er 'n lijk is? Sommige mensen denken, dat er hoog in de lucht, en ver van elkaar, altijd gieren zijn.

10. Als een vogel 'n dood dier bespeurt, vliegt hij erop neer; de andere zien dat, en haasten zich naar de plek.

11. De vogels vechten met elkaar, terwijl ze 't lijk verslinden, en ze zien er zó vies uit, dat niemand graag dicht bij hen komt.

12. Toch zijn ze nuttig, doordat ze krenge verwijderen, die, als ze bleven liggen, de lucht zouden bederven.

13. De gier bespeurt dikwels dode dieren op plaatsen, waar ze misschien door niemand gevonden zouden worden.

## LES 27

## DE OVERSTROMING

vee-wach-ter	ant-woord-de	op-zet-ten
pom-poe-nen	na-mid-dag	he-vig
be-bou-wen	o-ver-stro-ming	weg-ne-men
ver-le-den	ge-ko-men	e-ni-ge

1. Dicht bij de spruit is 'n stuk grond, dat mooi gelijk is.

2. Ou Klaas, de veewachter, verbouwt daar pompoenen en mielies. Omdat hij op de paarden en beesten past, mag hij, als deel van zijn loon, die grond bebouwen.

3. Verleden jaar begon Ou Klaas daar 'n strohuis te maken; want, zei hij, hij wou bij zijn gezaaide wonen.

4. De bavianen hadden somtijds in zijn mielies geplaagd; dus dacht hij te wonen, waar hij ze kon beschermen.

5. "Ben je niet bang, Klaas," vroeg de boer, "dat de spruit nog eens je strohuis zal wegspoelen?"

6. "Neen, baas," antwoordde hij, "het is al enige jaren geleden, dat de rivier over die grond gestroomd heeft. Ik geloof niet, dat dit ooit weer zal gebeuren."

7. De boer lachte, en Klaas ging voort met bouwen.



OU KLAAS

8. Maar op zekere namiddag, toen

Klaas met de beesten op het kopje was, kwam er 'n hevig onweer opzetten.

9. Ongeveer twee uur lang viel de regen in stromen neer; al de sloten waren vol, en het spruitje werd 'n brede rivier.

10. Zodra Klaas weg kon van zijn beesten, liep hij hard naar zijn grond om te zien, of zijn strohuis er nog stond.

11. Het was verdwenen! Het water had het helemaal weggespoeld! Maar de hoenders zaten veilig in 'n boom.

12. "t Is jammer," zei Klaas, "maar 't kon erger geweest zijn. De overstroming kon 's nachts gekomen zijn, terwijl ik sliep, en dan zou er geen strohuis meer geweest zijn en geen Klaas."

## LES 28

### DE PADDE

nach-te-li-ke  
kron-ke-len

kon-cer-ten  
on-ver-wachts

ach-ter-po-ten  
kan-ge-roe

1. Als ik kijk naar je, padde,  
Verbaas ik me zeer  
Om je kromme achterpoten  
En je ogen, meneer!

Om je erg platte kopje,  
Om je huidje zo nat,  
Om je heel kleine teentjes,  
Zo plat en zo glad.



DE BONTE PADDE, TRANSVAAL

2. Je doet zoveel dingen,  
Ik weet zelf niet hoe;  
Want je springt door de lucht  
Net als 'n kangeroe.  
Je duikt van de damwal  
Zo haastig, zo dol  
En brengt door je zwemmen  
Mijn hoofd haast op hol.

3. In de blaad'ren van 't klimop  
Zag ik je eens lang,  
Ik zag je je kronk'len  
Zo rad als 'n slang.  
Men zegt, dat je dat doet  
Uit vrees voor de slang,  
Doch als hij voorbij is,  
Ben jij niet meer bang.
4. Als je vrees'lik verschrikt bent  
En gans niet kunt gaan,  
Dan licht je je voorpoot  
Wat op in de laan.  
Dan lijk je zo aardig,  
Dat niemand dan ooit  
De steen, die hij opnam  
Naar jouw kant uitgooit.
5. En als je bezoek krijgt  
Zo heel onverwachts,  
Dan geef je concerten  
In de zomer des nachts.  
Ach, 'n dam zonder jou  
Is, in nacht'like stond,  
Als 'n haard zonder kat  
Of 'n huis zonder hond.

W. H. BOSHOFF,  
naar EDITH KING.



## LES 29

## MIELIES

oog-sten	af-ge-bro-ken	kaf-fer-mei-den
ploeg-schaar	schof-fe-len	touw-lei-der
ploeg-staart	Ba-soe-to-land	bo-ven-aan
strooi-en	zo-mer-re-gen	sprink-ha-nen

1. Na de eerste flinke zomerregen wordt de grond zacht. De boer begint dan te ploegen.

2. Vier ossen trekken de ploeg. Een jongen doet dienst als touwleider, terwijl 'n man achter de ploeg loopt en de ploegschaar soms dieper in de grond drijft door op de ploegstaart te drukken.

3. We gebruiken soms 'n "planter" om de pitten te zaaien, maar vele mensen zaaien nog met de hand; dat is ze strooien de pitten over het land, en ploegen ze dan later in.

4. De Kaffers schoffelen de grond om. Een van hen loopt vooruit, en zaait de pitten.

5. In Basoetoland ziet men soms veertig of vijftig meiden op 'n rij, bezig met schoffelen.

6. Op de maat van 't geschoffel zingen

ze 'n soort van lied, dat ze telkens en telkens herhalen.

7. Ongeveer 'n week, nadat de pitten



MIELIES

gezaaid zijn, komen de jonge blaadjes boven de grond, en groeien dan heel snel.

8. Ze smaken heel zoet, en de boer

moet oppassen, dat de beesten en schapen niet in het land komen.

9. Soms komen de sprinkhanen, en eten alles op. Dan moet de arme boer opnieuw met zijn werk beginnen.

10. De mielieplant bereikt 'n hoogte van acht tot tien voet.

11. Aan de dikke stengel zitten lange blaren. Bovenaan de stengel zit 'n tros kleine zaadjes, maar dit zijn geen mieliepitten.

12. De pitten, vcilig verborgen in harde doppen, zitten aan de koppen en deze aan de kanten van de stengel.

13. Aan 't eind van iedere kop zit 'n bosje bruine haren; uit elke korrel komt namelijk 'n haar te voorschijn.

14. Als de planten groeien, moet er heel wat geschoffeld worden om de grond schoon te houden: 't onkruid zou de planten anders verstikken.

15. Ongeveer vier maanden na het zaaien, komt de tijd van oogsten; de koppen worden afgebroken en naar de werf gebracht.

## LES 30

## DE MIEREN

on-der-ging	ve-ran-da	ko-nin-gin
vlie-gen-de	ter-mie-ten	be-scha-di-gen
op-ge-ge-ten	ge-val-len	kli-maat

1. Het onweer had bijna de hele namiddag geduurd, maar, toen de zon onderging, was het voorbij.

2. Nog even gluurde de zon over de westelike heuvels, als om ons 'n vriendelijk "Goedenacht" te zeggen.

3. Tom en Elsje mochten, vóór ze naar bed gingen, nog 'n half uurtje op de veranda spelen.

4. "Kijk," zei Elsje, "wat 'n boel vliegen!" En werkelijk scheen de lucht vol vliegen te zijn.

5. "Wat zijn dat, Tom? Ze lijken anders dan gewone vliegen."

"Ik weet het niet; laat ons naar binnen gaan en 't Moeder vragen."

6. "Moeder, wat zijn dat voor vliegen, die rondom ons huis zwermen?" vroeg Elsje.

"Dat zijn geen vliegen, lieve, maar vliegende mieren. Kijk eens, hoeveel

er om de lamp vliegen en op de tafel gevallen zijn.”

7. “Maar mieren vliegen toch niet, Moeder?”

“Wel, je kunt zelf zien, dat dit mieren zijn. Als je morgen vroeg naar buiten gaat, zal je de grond met vleugels bezaaid vinden.”

8. “De mieren breken ze af, als ze 'n woonplaats gevonden hebben, en gaan dan aan 't werk om hun kleine onderaardse stad te bouwen.”

9. “Ik heb laatst 'n grote mier gezien, Moeder,” zei Tom. “Hij was bijna drie duim lang.”

“Dat was 'n koningin van de termieten, die we gewoonlijk witte mieren noemen.”

10. “Witte mieren, Moeder? Die hebben immers de oude tafel opgegeten, die Vader onder het afdak had gezet.”

11. “Juist, Tom! De termieten, of witte mieren, beschadigen al het houtwerk, waar ze maar bij kunnen komen.

12. “In dit warme klimaat moeten we goed oppassen, dat ze niet in onze huizen komen.”



## LES 31

## DE MOOIE ILONKA

## 1

kreu-pe-le	zwijs-ne-hoe-ders	kud-den
wa-ter-bie-zen	voor-zich-tig	gra-zen
aan-loop-je	suk-kel-de	ek-sters
te-rug-weg	te-ge-moet	huis-waarts

1. "Goeie-n-avond, Moeder," zei de Prins. "Ik weet, dat u lang in deze wereld geleefd heeft. Kan u me zeggen, waar ik de drie grote waterbiezen kan vinden, waarvan ik van nacht gedroomd heb?"

2. "Wacht tot morgen, mijn zoon," zei de oude vrouw, "dan zal ik 't je misschien kunnen zeggen."

3. Toen de zon de volgende morgen opkwam, blies ze op haar fluit. Van alle kanten kwamen er eksters naar haar toe vliegen; ze kwamen alle op een na. Deze had zich aan 'n poot en 'n vleugel bezeerd, en de oude vrouw moest om hem sturen.

4. Het was gelukkig, dat ze dat deed; want alleen deze ekster wist, waar de waterbiezen waren.

5. De Prins reed met de kreupele

ekster weg, tot ze bij 'n muur van klippen kwamen. "De drie waterbiezen zijn aan de andere kant van de muur," zei de ekster.

6. De Prins liet zijn paard 'n aanloopje nemen, en het sprong over de muur. Daarna plukte hij de drie waterbiezen, en keerde huiswaarts. De ekster ging op 'n tak zitten.

7. Op de terugweg raakte een van de biezen 'n boomstam, spleet open, en 'n mooi meisje vloog de lucht in.

8. Een eindje verder spleet de tweede bies open, en weer vloog er 'n meisje de lucht in.

9. "O, mijn tijd!" zei de Prins, "ik moet voorzichtig wezen met de derde waterbies."

10. Helaas, toen hij aan de kant van 'n muur van zijn paard sprong, brak de derde bies open, en weer kwam er 'n meisje te voorschijn, nog mooier dan de beide anderen. Vóór ze weg kon vliegen, vatte de Prins haar bij de hand.

11. Het meisje vroeg om 'n glas water. Toen de Prins het haar gegeven had, zei ze: "Ik ben van jou, mijn Prins, en jij bent van mij, en bij dit glas water verpand ik jou mijn trouw." En de



Prins en het meisje beloofden elkaar, dat ze elkaar altijd lief zouden hebben.

12. Nabij de put lieten de zwijnehoeders van de Koning hun kudden grazen. De Prins vertrouwde het meisje aan hun zorg toe, terwijl hij naar de stad reed om 'n koets met paarden te halen.

13. Een van de zwijnehoeders had 'n lelike dochter. Ze sukkelde naar de put om water te halen, toen haar vader haar terugriep.

14. Hij nam de arme, kleine Ilonka op de arm, en wierp haar in de put. Daarna zei hij tot zijn dochter, dat ze mooie kleren moest gaan aantrekken, waarin ze de Prins tegemoet moest gaan, als hij terugkwam.

## LES 32

## DE MOOIE ILONKA

## 2

schar-relt	door-dron-gen	don-ke-re
ver-mis-te	voor-bij-ge-gaan	duis-te-re
strui-ke-lend	ra-ke-lings	mod-de-ri-ge
tui-me-lend	te-rug-kwam	vast-klam-pen-de

1. Toen de Prins terugkwam, liep de dochter van de zwijnehoeder hem tege-



moet, en zei: "Ben je dan eindelijk bij je eigen Prinses teruggekomen?"

"Hoe is je naam?" vroeg de Prins.

"Pobbo," zei de dochter van de zwijnehoeder.

2. De Prins keerde zich van Pobbo af, en zocht wijd en zijd naar de vermiste Prinses, maar hij kon haar niet vinden. De put was zó diep, dat haar kreten niet tot hem doordrongen.

3. En hoe kwam het, dat ze niet in die diepe, donkere put verdronk?

4. Toen ze over de rand van de put werd geworpen, greep ze de emmer, die 'n eindje lager hing. Snel liep het touw af, en het rad draaide al maar rond. En lager en lager daalde Ilonka, terwijl ze zich vasthield aan de emmer.

5. Toen ze het water bereikte, zonk de emmer—zo gering was Ilonka's gewicht—er niet in.

6. Daar hing ze nu, zich vastklampende aan de emmer, tot aan de kin in 't water.

7. Ze was in de duistere, modderige put, en riep en riep, maar niemand kwam.

8. En al die tijd zocht de Prins naar haar.

9. Maar welk klein ding hinkt en tuimelt daar over het veld?

10. De Prins is het bijna rakelings voorbijgegaan. Dat moet de kreupele ekster zijn, die de Prins bij de waterbiezen heeft gebracht.

11. Langzaam—hinkend, struikelend, tuimelend—scharrelt de ekster over het veld, tot hij de put bereikt. Hij kijkt over de rand en dat ziet de Prins.

12. Hij ijlt erheen, en kijkt over het kopje van het vogeltje, dat op de rand van de put met de vleugels klept. En daar beneden ziet hij de arme Ilonka.

13. Langzaam draait hij de emmer omhoog. Eindelijk komen het hoofd en de schouders van Ilonka boven de put te voorschijn.

14. Nu heft hij haar in de koets. Wat zijn ze blij! En als ze naar het paleis rijden, met de ekster vóór hen op 'n kussen, beloven ze elkaar nog eens, dat ze elkaar altijd zullen liefhebben.

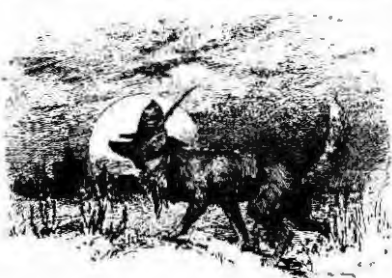
## LES 33

## DE VOS GAAT DOOR HET DORP

hooi-mijt	man-ne-tjes-eend	door-boord
ra-zend	on-ge-stoord	Rei-naart
mos-terd	wa-ter-sloot	ga-lop
klui-ven	va-der,-lief	groot-moe-der

1. De vos en zijn vrouw leefden onge-  
stoord,  
Ze hadden van mosterd nog nooit  
gehoord,  
Geen vork had nog ooit hun vlees  
doorboord,  
Doch ze hielden van beentjes  
kluiven, aha!

2. In 'n held're nacht sprong Reinaart  
op  
—De pracht  
van de ster-  
ren was ten  
top—  
“Aha!” zei de  
vos, “'k ga op  
'n galop  
Van nacht  
naar het naaste dorp, aha!”



3. Hij vond de weg 'n beetje steil.  
 Hij spitste zijn oren 'n korte wijl,  
 "Och," riep hij, "het is maar 'n  
 kleine mijl  
 Van hier naar dat kleine dorp,  
 aha!"
4. Toen de vos kwam bij 'n open poort,



- Kijk, . . . 'n mannetjeseend, die niets  
 had gehoord!  
 "k Houd van je meester, dus ook  
 jij me bekoort,  
 Hoe gaarne kluif ik je been, aha!"
5. Een grijs gansje kroop in de hooimijt  
 weg,  
 "Je bent vet," zei de vos, "maar,  
 hoor, ik zeg,

Ik draag je, o vette gans, nu weg  
Van hier naar dat kleine dorp,  
aha!"

6. Grootmoeder Griet was verschrikt  
tot de dood,  
Ze keek uit het  
venster naar de  
watersloot:  
"Mijn man, o, mijn  
man, onze gans  
is dood,  
En de vos ging  
weer door het  
dorp, o!"



7. Haar man  
sprong op uit  
zijn warme bed,  
Hij had voor de  
vos reeds 'n val  
gezet;  
Doch de vos was  
te slim; hij had  
razend veel pret,  
En liep door  
het dorp, het  
dorp, o!"



8. De vos kwam thuis, en lei zich neer,  
 Daar waren tien kleinen, nog wel  
 wat teer,  
 "Och Vaderlief, Vaderlief, ga eens  
 weer  
 En breng ons weer vlees van het  
 dorp, o!"

W. H. BOSHOFF,  
 naar het ENGELS.

## LES 34

### DE EERSTE TREIN

gon-zen-de	ge-boor-te-plaats	al-le-maal
zor-ge-loos	rom-me-lend	ge-mak-ke-lik
ij-ze-ren	mus-kie-ten	ge-lij-ke
vu-ri-ge	wik-kel-den	vre-se-li-ke
sta-ven	won-der-ver-ha-len	kom-baars

1. Een partij Barotses zwierf rond ver van hun geboorteplaats.

2. Ze leidden 'n gemakkelijk, zorgeloos leven, gingen des daags op jacht, en sliepen des nachts onder de bomen.

3. Op zekere dag riep Kama zijn vrienden toe: "Komt en ziet, welk 'n vreemde weg ik gevonden heb!" De weg was vlak en gemaakt van twee ijzeren staven, die steeds op gelijke afstand van elkaar bleven.

4. "Wat is dat?" vroeg Kama. De



anderen schudden het hoofd: ze hadden nog nooit zo iets gezien.

5. Terwijl ze naar het wonder stonden te kijken, kwam Kekane bij hen. Kekane was eens heel ver naar het Zuiden geweest.

6. "Ik weet, wat het is," zei hij. "Een vurig paard trekt 'n hele boel wagens over zo 'n weg."

7. De anderen lachten. Ze wisten, dat Kekane altijd wonderverhalen vertelde, en geloofden hem niet.

8. 't Werd avond. Ze verlieten de vreemde weg, en zochten 'n slaapplek, die ze ongeveer honderd treden daar vandaan vonden.

9. Ze wikkelden zich in hun kombaarsen van vel, waarmee ze zich zelfs het hoofd bedekten, want in de laatste nachten hadden de muskieten hen erg geplaagd.

10. Plotseling hoorden ze 'n rommelend geluid als van 'n verre donder.

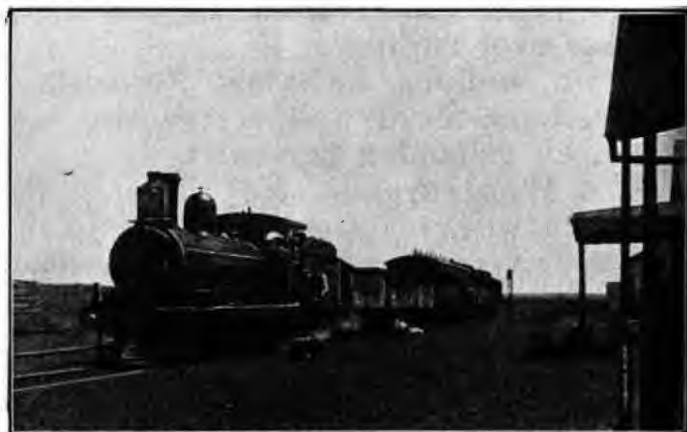
11. Het kwam nader en nader. Op eens, daar klonk 'n schel gefluit!

12. De Barotses sprongen verschrikt op! Wat was dat? Ze keken naar de vreemde weg, die ze ontdekt hadden, en zagen 'n helder licht op hen afkomen.

13. Ieder greep zijn kombaars, en zette het op 'n lopen.

14. "Nu gaan we allemaal dood," zei Kama. "Het is het vurige paard, waarvan Kekane verteld heeft!"

15. Ze keken, en zagen de lokomotief



met 'n lange rij van wagens voorbijvliegen.

16. Welk 'n vreselik gezicht! Het vurige paard blies rook uit en, terwijl 't voorwaarts snelde, zagen ze 'n heldere vlam.

17. Nu was 't uit het gezicht, en de verschrikte Barotses lagen van angst plat op de grond.

18. “Jullie hebben me niet willen geloven, toen ik ’t jullie vertelde,” zei Kekane. “Nu hebben jullie ’t zelf gezien.”

19. “O, nu geloven we ’t,” zeiden de anderen. “Maar zal dat vreselijke paard niet ons hele lond verwoesten?”

20. “Ik weet het niet,” zei Kekane, “maar ik wou, dat het deze brommende vliegen dood kon maken, die ons zo bijten. Ik heb gehoord, dat het vurige paard ze hier gebracht heeft.”

21. Toen wikkelde hij zich lekker in zijn kombaars, en was weldra vast in slaap.

## LES 35

### DE LEEUW EN DE MUIS

ge-sla-gen  
be-doe-ling  
be-gin-nen  
da-de-lik

ge-hou-den  
om-klem-de  
ge-wil-lig  
o-gen-blik

klau-wen  
dreun-de  
ge-span-nen  
be-dwin-gen

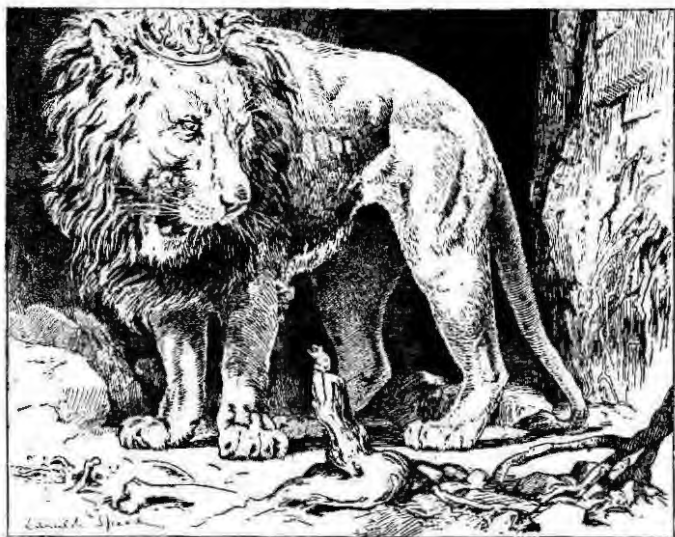
1. Een leeuw, die zó groot en sterk was, dat het woud dreunde van zijn gebrul, viel eens in zijn hol in slaap.

2. Hij lag zó stil, dat men hem voor ’n stenen leeuw gehouden kon hebben.

Misschien hield het kleine muisje hem daarvoor.

3. Hoe dit zij, hij liep dwars over de neus van de leeuw, en maakte hem wakker.

4. Toen zette de leeuw zijn grote



klaauw op de muis en het arme diertje dacht, dat zijn laatste uur gekomen was.

5. "Och, Mnr. Leeuw," zei de muis, terwijl hij de klauwen van de leeuw omklemde, "maak me toch, als 't u blijft, niet dood. 't Was mijn bedoeling niet,

u te storen. Ik zal 't nooit weer doen, zo lang als ik leef."

6. "Ik zou wel eens willen weten," bromde de leeuw, "waarom je me wakker gemaakt en me in mijn middagdutje gestoord hebt. Je moest dadelik je kop afhebben!"

7. "Ja, Mnr. Leeuw, ik heb 't verdiend. Maar wat zou ik zonder kop beginnen? 't Is wel 'n heel klein ding, ik weet het, maar 't is me toch heel veel waard."

8. De leeuw kon 'n glimlach niet bedwingen. "Ruk dan uit, en als jij je kop wilt houden, hinder me dan nooit weer."

9. Dat liet de muis zich geen tweemaal zeggen; hij maakte dadelik, dat hij wegkwam.

10. Niet lang daarna raakte de leeuw vast in 'n strik, die de jagers gespannen hadden. Hij deed zijn best om vrij te komen, maar de touwen waren te sterk.

11. O, hoe brulde hij in zijn woede en vertwijfeling!

12. De muis hoorde het gebrul, en ging kijken, wat er te doen was.

13. "Brul, als 't u blijft, niet zo hard, Mnr. Leeuw," zei hij, want dan kan ik u niet helpen."

14. “Jij? Wat zou jij?” riep de leeuw. “Hier zit ik in de touwen vast, en ik zal er nooit weer uitkomen.”

15. “Wacht, als 't u blijft, 'n ogenblik. Ik zal proberen om u los te maken.”

16. En dat deed hij. Met zijn scherpe tandjes ging hij aan 't werk, en weldra was de leeuw los.

17. Niemand is zó zwak, dat hij zijn vrienden niet kan helpen. Daarvoor is slechts 'n waakzaam oog en 'n gewillig hart nodig.

## LES 36

### GOEDENACHT EN GOEDEMORGEN

ge-zel-li-ge

ei-ke-boom

vi-ool-tjes

ge-hiñ-nikt

on-ver-moeid

wind-ge-zucht

tijd-me-ter

vrien-de-li-ke

naai-werk

kraai-en

a-vond-groet

ne-gen

1. Een lief blond meisje zat stil en vroom

Met haar naaiwerk onder 'n eikeboom.

Ze vouwde dat werk toen glad en zacht

En zei: “Mijn werk, Goedenacht, Goedenacht!”



2. Een aantal kraaien vloog hoog in de lucht,  
En hun "kouw, kouw!" klonk  
boven 't windgezucht.  
Ze riep, als had zij ze lang verwacht:  
"Gezellige zwartjes, Goedenacht,  
Goedenacht!"
3. Het paard had gehinnikt, de os ge-  
loeid,  
't Geblaas van de schapen klonk  
onvermoeid,  
Als wilden ze zeggen: "Marie, geef  
acht,  
We wensen je allen 'n Goede-  
nacht!"
4. Ze zei niet tot de zon: "Goede-  
nacht!"  
Al zag ze hem daar in al zijn  
pracht.  
Ze wist, dat hij Gods tijdmetre was  
En er van rust voor hem nooit  
sprake was.
5. Ze ging naar huis met haar rein  
gemoed,  
De viooltjes negen ten avondgroet.  
En vóór haar bedje daar knielde zij  
En bad: "O, God, waak ook over  
mij!"



6. En wijl ze zo stil op haar bedje lag,  
Sliep ze rustig tot de volgende  
dag;

Toen wenste ieder de vriend'like zon  
Blij "Goedemorgen" en 't werk  
weer begon.

W. H. BOSHOFF,  
naar LORD HOUGHTON.

## LES 37

### DE JONGENS EN DE PADDEN

be-den-ken	hard-voch-tig	ver-schrik-te
be-lo-ven	aan-voer-der	speel-plaats
ver-la-ten	vro-li-ke	aar-dig-heid

1. "Hoera, de school is uit!" riepen enige vrolike jongens bij 't verlaten van de speelplaats.

2. Ze woonden ongeveer twee mijl van de school, en 'n landweg voerde ze naar huis.

3. Ongeveer half-pad was 'n kleine vlei met hoog riet en mooie bloemen aan de kanten.

4. Ze waren niet kwaad, deze jongens, maar ze konden wel eens wat hardvoch-

tig wezen. Niet met opzet, maar, zonder erg.

5. "Wat 'n grap!" riep Tom, toen ze bij de vlei kwamen. "Kijk die padden eens! Wat hebben ze 'n haast!" En zonder te bedenken, wat hij deed, gooide hij met 'n klip op grote padde, die de aanvoerder van de andere scheen te zijn.

6. De klip gaf 'n zware plons, en de verschrikte padden zwommen nu hierheen, dan daarheen. Zonder te bedenken, wat ze deden, begonnen nu al de jongens met stenen op de padden te gooien.

7. Op dat ogenblik echter kwam er 'n ruiter aangereden. "Wat doen jullie daar, jongens?" riep hij. "Jullie gaan toch zeker niet die onschuldige padden doodmaken? Bedenkt eens, hoe wreed dat zou zijn!"

8. De jongens hielden dadelik op, en keken elkaar aan, terwijl de man op antwoord wachtte.

9. Ze begonnen nu na te denken, en zagen in, dat ze iets heel wreeds gedaan hadden.

10. "Het spijt ons erg," zei Tom, "maar toen we met die klippen gooiden, bedachten we niet, wat we deden. We

beloven u, dat we niet weer zo wreed zullen zijn.”

11. “Dat is goed,” zei de man, “ik ben blij, dat jullie de moed hebben om schuld te bekennen. Onthoudt, dat, wat voor jullie ’n aardigheid was, voor de padden de dood kon geweest zijn.” En met ’n “Vooruit, ouwe jongen!” reed hij weg.

## LES 38

### DE KLOK EN HET KIND

ver-zoë-kend	glan-zend	se-kon-den
vin-ger-tjes	goud-blond	hoop-vol
ge-tal-len	ge-zicht	nim-mer
ne-de-rig	moch-ten	be-rouw

1. Kleine man, met je goudblond  
haar,

    Zo krullend en glanzend fijn,  
Zeg, geloof je, dat jouw gelaat  
    Is half zo nuttig als ’t mijn’?  
Twaalf getallen, je ziet ze hier,  
    Schoon ogen mij niets vertellen,  
Hij, die me in ’t gezicht kijkt,  
    ziet,  
    Hoe haastig de uren snellen.

Ja, dag en nacht  
 Houd ik de wacht:  
 "Tik-tak!" Ik leer:  
 "De tijd, die voorbij is,  
 komt nimmer weer."

2. Kleine man, met je handjes rond,  
 En vingertjes vijf daarbij,  
 Word niet boos, als ik need'rig  
 vraag:  
 "Je vingers, wat doen toch  
 zij?"  
 'k Tel sekonden en uren staag,  
 En steeds maar roep ik tot  
 jou:  
 "Pas op, spil geen minuut; want  
 dan  
 Krijg je later groot berouw!"  
 Ja, dag en nacht  
 Houd ik de wacht:  
 "Tik-tak!" Ik leer:  
 "De tijd, die voorbij is,  
 komt nimmer weer."
3. Vijftig jaar is heel gauw voorbij  
 En mochten we er dan nog  
 zijn,  
 Kleine man, dan vraag ik aan  
 jou:  
 "Kijk je terug zonder pijn?"

Wie blikst hoopvol nu in je oog,  
 Verzoekend om steun en raad?  
 Wat voor goeds heeft je hand  
 gedaan?  
 Vertel me, hoe 't daarmee  
 staat."

Ja, dag en nacht  
 Houd ik de wacht:  
 "Tik-tak!" Ik leer:  
 "De tijd, die voorbij is,  
 komt nimmer weer."

R. HOEKSTRA,  
 naar Mrs. EDEN.

## LES 39

### TIKOLOSHE

#### 1

ver-tel-len	be-vech-ten	as-se-gaai-en
Zoe-loes	ge-woon-te	ge-trok-ken
mon-ster	pro-vin-cie	wijs-ma-ken

1. In de provincie Natal is 'n rivier, die de Tugela wordt genoemd.

2. Lang geleden wisten de Zoeloes, die in de nabijheid van de stroom woonden, te vertellen van 'n verschrikkelijk monster, dat in 'n diepe poel woonde.

3. De naam van dit monster was Tikoloshe. Hij had de gewoonte de mensen, die over de rivier gingen, bij de benen te pakken en onder water te trekken.

4. Hij had reeds velen in de poel



getrokken, maar niemand was dapper genoeg om Tikoloshe te gaan bevechten.

5. Nu woonden er in 'n dorp dichtbij de Tugela drie jonge mannen. Hun namen waren Gana, Palelo en Umbopo.

6. Op zekere dag zei Gana tot de anderen: "Kunnen wij niet tegen Tikoloshe gaan vechten en hem doden? We zijn jong en sterk, en vechten dikwels voor de grap met elkaar. Laten we tegen Tikoloshe vechten, opdat hij niet meer mensen in de poel kan trekken."

7. "Goed," zei Palelo, "neem je schild en assegaaien, en ga tegen hem vechten. Wij zullen wachten, tot jij terugkomt."

8. Gana at en dronk, nam zijn schild en assegaaien, en ging naar de rivier.

9. Maar toen hij bij de poel kwam, durfde hij niet verder gaan.

10. Weldra zag hij Tikoloshe op 'n klip zitten. "Wat wil jij hier?" riep Tikoloshe.

"O," zei Gana, "ik zoek mijn schapen, en ben nu verdwaald."

11. "Wat? Wou jij me wijsmaken, dat jij met je schild en assegaaien schapen zou gaan zoeken?"

12. Toen stak Tikoloshe de arm uit, maar Gana liep snel terug, en rustte niet, vóór hij weer bij Palelo en Umbopo was.

13. Heb je hem doodgemaakt?" vroeg Palelo.

"Nee, hij kwam achter me aan,"

zei Gana, "en ik werd erg bang, en liep hard weg."

14. "Ja, Gana, jij loopt altijd hard, maar nu ga ik om dit monster met mijn assegaai te doden," zei Palelo.

15. "Ga," zei Umbopo, "en wij zullen wachten, tot jij terugkomt."

16. Palelo at en dronk, en ging toen naar de rivier met zijn schild en assegaaien.

## LES 40

### TIKOLOSHE

#### 2

pro-be-ren  
ri-vier-bed  
ge-won-de  
woon-plaats

be-zeer-de  
schan-der  
wacht-ten  
ogen-blik

ver-moei-de  
ge-bro-ken  
ver-schei-den  
ge-mak-ke-lik

1. Toen Palelo bij de poel kwam, zag hij Tikoloshe zitten op 'n klip.

2. Hij werd bang, toen hij het monster zag: het zag er zo lelik en zo woest uit.

3. "Wat wil jij hier?" vroeg Tikoloshe.

"Ik zoek naar 'n gewonde bok," zei Palelo; "hij is me ontsnapt, en ik kan hem niet terugvinden."



4. "Hoe is dat mogelijk?" zei Tikoloshe, "jouw assegaaien zijn schoon, en wie op jacht gaat, draagt geen schild."

5. Toen stak hij de arm uit om hem te grijpen. Palelo wierp met 'n assegaai naar hem, maar het monster was met 'n harde schaal bedekt. De assegaai stuitte op hem af en bezeerde hem niet.

6. Palelo vluchtte zo hard als hij kon naar zijn vrienden.

7. "Heb je hem doodgemaakt, Palelo?" vroeg Umbopo.

"Neen, Umbopo, hij is te groot en sterk om door 'n mens gedood te worden."

8. "Nu," zei Umbopo, "zal ik gaan en proberen, of ik hem kan doodmaken." Hij at en dronk, en ging toen naar de rivier.

9. Zijn vrienden vonden het vreemd, dat hij geen schild en assegaaien meenam. Maar daar ze wisten, dat Umbopo sterk was en schrander, gingen ze zitten en wachtten.

10. Toen hij dicht bij de rivier kwam, begon hij mank te lopen, zoals iemand, die moe is en zere voeten heeft.

11. Weldra zag hij Tikoloshe zitten op 'n klip in de rivier. Hij ging nu

bij de rivier zitten, alsof hij zijn voeten wou wassen.

12. "Wat wil jij hier?" vroeg Tikoloshe op barse toon.

"Ik ben op reis naar mijn woonplaats," zei Umbopo, "maar ik ben moe en wil 'n ogenblik uitrusten."

13. Tikoloshe dacht, dat hij 'n vermoeide man gemakkelijk in handen zou kunnen krijgen. Daarom ging hij naar hem toe, en strekte de hand naar hem uit.

14. Maar juist, toen hij zijn voet wou grijpen, schopte Umbopo uit alle macht.

15. Hij schopte Tikoloshe zó hoog de lucht in, dat, toen deze op de klippen in het rivierbed viel, hij in stukken gebroken was. Door de kracht van zijn val zakte het rivierbed verscheiden voeten.

16. En als je dit verhaal niet wilt geloven, moet je maar naar de Tugela gaan. Je zult daar de plaats vinden, waar de rivier naar beneden stort.

17. Hij wordt de Tugela - Waterval genoemd. Maar Tikoloshe zal je niet vinden.

## LES 41

## DE ROEKELOZE KIKKER

be-lust

roe-ke-lo-ze

ver-waan-de

be-ne-den

be-drie-gen

ge-le-den

bo-ven

bit-ter

be-lust

1. Een lange tijd geleden,  
 Niet heel ver van 'n bron,  
 Had 'n verwaande kikker,  
 Die gans niet schrijven kon,



Ja, zelfs geen woord kon lezen  
 —En toch was hij tevreden!—  
 Een bitter treurig einde,  
 Een lange tijd geleden.

2. Die kikker, droef te zeggen,  
Was dol belust op vliegen,  
En dacht juist op die morgen  
Er eentje te bedriegen.  
In 't riet zag hij dat vliegje,  
Omhoog hij klom en sprong,  
Mocht 't vliegje boven blijven,  
Dan ving hij 't met zijn tong.
3. En 't riet, het boog wel vrees'lik,  
Doch steeds maar ging hij stijgen,  
Als 't vliegje de ogen sloot,  
Dan zou hij het wel krijgen!  
Het leek zo 'n heerlijk vliegje,  
Het was zo lekker vet!  
Hij moest het stellig vangen, . . .  
Dan smullen, . . . wat 'n pret!
4. Zo ging hij moedig opwaarts,  
En dacht aan geen gevaar.  
Hij zag 'n eend beneden,  
Doch dat was geen bezwaar!  
Tot eensklaps onder 't vorsje  
Een rietje knakte en brak.  
De kikker hoorde net één woord:  
Dat éne woord was: "Kwak!"

W. H. BOSHOFF,  
naar JAMES CLARENCE HAWER.

## LES 42

## DE BOOT

vol-ko-men

re-ge-ren

pro-be-ren

va-kan-tie-dag

rond-draai-en

rie-men

roei-en

Trans-vaal

toe-val-lig

wer-ke-lik

ver-lof

bit-ter

hui-len

stoom-boot

vei-lig

1. Het was helemaal Paul z'n schuld : op dat punt waren de kinderen 't volkomen eens.

2. Ze brachten hun vakantiedag nabij Oost Londen door, en Paul had ze gevraagd om in 'n boot op de rivier te gaan roeien.

3. Paul had te Germiston in de Traansvaal gewoond en had vaak in 'n boot op 'n grote dam gevaren.

4. Hij was er zeker van, dat hij wel 'n boot op de Buffel-rivier kon regeren.

5. "Wat zou Moeder ervan zeggen?" vroeg kleine Lucie.

"O," zei Paul, "die zal er wel niets tegen hebben. Ga jij maar stil zitten, Bella kan sturen, en ik zal roeien."

6. Ze staken van wal. Niemand had ze weg zien gaan, en Paul had al 'n

eindje van de wal af geroeid, vóór ze de stroom voelden.

7. Toen begon het verdriet; Paul verloor een van de riemen: hij gleed



BUFFELRIVIER, OOST LONDEN

hem uit de hand en dreef, even buiten zijn bereik, op het water.

8. "Wat ga je nu doen, Paul?" vroeg Bella.

"Ik weet het zelf niet, Bella. Ik heb nooit met een riem geroeid, maar ik zal 't proberen."

9. Hij roeide met de overgebleven

riem, doch de boot deed niets dan langzaam ronddraaien, en dreef te gelijker tijd naar de zee.

10. “Wel,” zei Paul, “we moeten toch van iemand hulp krijgen. Het gaat niet om af te drijven naar de zee.”

11. Maar toevallig scheen er op dat ogenblik niemand in de nabijheid te zijn.

12. Lucie begon bitter te huilen, en Bella keek heel ernstig.

13. “Het was werkelijk niet goed, Paul, om in de boot te gaan.”

“Ja, Bella, we hadden verlof moeten vragen. Ik zou wel eens willen weten, hoe ver we al weg zijn.”

14. Wat speet het hun, dat ze waren gaan varen. Het scheen, of er uren voorbijgingen, maar in werkelijkheid duurde 't niet zo lang.

15. Een kleine stoomboot kwam in 't zicht, en de kinderen riepen om hulp.

16. De boot stopte vlak bij hen, en weldra waren ze veilig aan boord. Maar noch Bella noch Lucie wil ooit weer met Paul uit varen gaan.

## LES 43

## WAT TE DOEN?

ver-stan-dig  
ge-luk-kig

Jo-han  
Jo-han-na

kin-der-tjes  
op-ge-staan

1. Wil je blij zijn en gelukkig, Johan,  
 Wil je blij zijn en gelukkig?  
 Doe dan elke dag 'n weldaad, Johan,  
 Doe dan elke dag 'n weldaad!
2. Wil je vrolijk en blij zijn, Johanna,  
 Wil je vrolijk en blij zijn?  
 Spreek dan zacht tot wie treuren,  
 Johanna,  
 Spreek dan zacht tot wie treuren!
3. Wil je gezond en verstandig zijn,  
 kindertjes,  
 Wil je gezond en verstandig zijn?  
 Vroeg dan naar bed en vroeg op-  
 gestaan, kindertjes,  
 Vroeg dan naar bed en vroeg op-  
 gestaan!

R. HOEKSTRA,  
naar het ENGELS.



## LES 44

## DE HAAS EN HET LAM

vei-lig  
lek-ke-re  
wer-ke-lik

lam-me-tje  
meest-al  
ge-dre-ven

mi-nuut  
ge-zicht  
ant-woord

1. Het jonge lam speelde dicht bij het kopje, toen 't de rode haas op 'n klip zag zitten.

2. "Wie ben jij?" vroeg 't. "Ik heb nog nooit 'n dier als jij gezien."

3. "Dat is zo," zei de rode haas, "want jij dwaalt des daags over het veld, en ik reis meestal bij nacht."

4. "Maar hoe is je naam?" vroeg het lam.

"Mijn naam is Roodhaas," was 't antwoord, "en ik woon tussen de klippen op 't kopje."

5. "Ga je niet naar de plaats, Roodhaas, om veilig in de kraal gebracht te worden?"

"Neen, lammetje, ik kom nooit bij 't huis van de boer, behalve 's nachts. Dan ga ik naar de tuin, en eet daar lekkere groenten. Als ik over dag

kwam, zouden de jongens me met de honden jagen en proberen me te doden."

6. De honden maken 't mij niet lastig," zei het lam. 's Avonds word ik in de kraal gedreven, waar ik veilig ben voor de jakhals; 't is daar volkomen veilig."

7. "Zeker," zei Roodhaas, "de boer zorgt voor jou, tot je lekker vet bent. Dan maakt hij je dood en eet je op."

8. "Maar je zegt, dat ze jacht op je maken om jou ook dood te maken, Roodhaas. Is 't dan niet beter, dat ze eerst voor je zorgen, vóór ze je doodmaken?"

9. "Dat geloof ik niet, lammetje. Ze kunnen me niet doodmaken, vóór ze me vangen; en ik kan zó snel lopen, dat het niet makkelijk is, me in te halen."

10. "Kan je werkelijk zo hard lopen, Roodhaas? De honden kunnen veel harder lopen dan ik."

11. "Je kunt niet hard lopen, lammetje; maar ik kan harder lopen dan de honden. Kijk maar!"

12. Het lam keek, en het duurde geen minuut, of de haas was uit het gezicht.

“Ja,” zei het lam, “Roodhaas loopt heel hard, veel harder dan welke hond ook.”

## LES 45

DE SLIMME JAKHALS EN DE  
HONGERIGE LEEUW

ver-wij-de-ren  
o-gen-blik  
va-kan-tie

wan-de-ling  
hon-ge-ri-ge  
nieuws-gie-rig

ant-woord-de  
lek-ke-re  
ge-no-men

1. De leeuw zat in zijn hol. Hij had lang geslapen, en had erg honger.

“Ik ben erg hongerig,” zei hij, “is er niets om te eten?”

2. Op dat ogenblik kwam er 'n haas aangesprongen.

“Goeie morgen, mijn beste,” zei de leeuw, “breng jij je vrienden 'n bezoek? Maar kom, als je blijft, binnen! 't Is zo warm buiten.”

3. “Heel graag, Meneer!” zei de rode haas. “De zon is erg warm, en ik zal graag 'n ogenblikje uitrusten.”

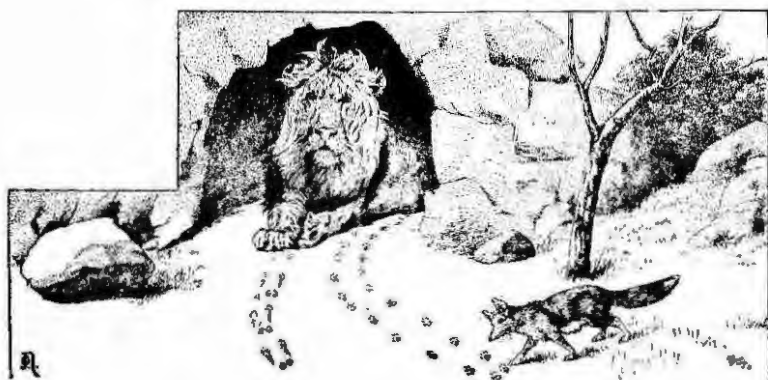
4. Hij ging 't hol binnen, maar kwam er nooit weer uit.

5. Weldra kwam er 'n hond aangelopen.

“Goeie morgen, vriend,” zei de leeuw, “heb je vandaag eens vakantie genomen? ’t Zal me aangenaam zijn straks ’n eindje met je te gaan lopen.”

6. “Ja,” antwoordde de hond, “ik ga van daag eens spelen.”

“Kom zo lang binnen,” zei de leeuw,



“tot ik klaar ben om mee te gaan; dan zullen we eens ’n lekkere wandeling doen.”

7. De hond ging met de leeuw in het hol, maar hij kwam er nooit weer uit.

8. Kort daarop kwam er ’n slimme jakhals aan.

“Hoe gaat het broertje-lief?” zei de leeuw. “Kom binnen, en rust op deze

warme dag bij me uit, dan gaan we van avond samen op jacht.”

9. Maar de jakhals keek naar iets op de grond.



10. “Waar kijk je naar?” vroeg de leeuw.

“Ik zie sporen in het zand,” zei de slimme jakhals.

11. “Ik zie sporen van ’n hond en van ’n haas.”

“Nu, wat zou dat?” zei de leeuw.

Toen zei de jakhals: “De sporen gaan in uw hol, maar ze komen er niet weer uit. Ik ben nieuwsgierig, waar de hond is. Ik ben nieuwsgierig, waar de haas is.”

12. “Toe, zeur nu niet, en kom binnen,” zei de leeuw.

“Ik zou je danken,” zei de jakhals.

“Mijn sporen zullen zich zo gauw mogelijk van je hol verwijderen.”

13. En de slimme jakhals liep zo hard als hij kon weg.

## LES 46

### DE FEEËKRING

ien-te	win-ter	leid-ster
zo-mer	fee-en	hul-de
herfst	ge-tij-den	draai-en

1. Kijk, ik dans, ik dans en zing,  
'k Dans nu in 'n blij de kring;  
Wij zijn fecën tussen 't groen,  
Die hun leidster hulde doen.
2. Als getijden van het jaar  
Horen wij toch bij elkaar.  
Ik ben Zomer, zij is Lent',  
Aan ons kleed men ons herkent.
3. Lent' en Zomer gaan voorbij,  
Herfst komt met zijn grijze pij;  
Winter volgt dan weer met Lent',  
Aan ons kleed men ons herkent.
4. Sneller, sneller draaien wij,  
Wangen rood en harten blij,  
Vrij als vogels, vrolik zingend  
En daarbij in 't ronde springend.

W. H. BOSHOFF,  
naar het ENGELS.

## LES 47

## DE WONDERGAVEN

## 1

ge-daan-te	ci-ter	op-per-stal-mees-ter
ko-nin-gin	vi-ool	a-vond-maal
her-ge-ven	tok-kel	on-der-ste-bo-ven
ge-slin-gerd	ge-ge-ten	door-brach-ten
tui-mel-de	ge-ge-ven	ver-lie-zen

1. Een jongen liep eens door 'n woud om voedsel te zoeken. Hij had zijn boog over de rug geslingerd, en zijn pijlen hingen hem op zij.

2. Hij nam de boog van de rug, en wilde juist 'n pijl op het koord doen, toen hij 'n man op hem af zag komen, op de hielen gevolgd door 'n troep wolven.

3. De jongen hief de boog op, en 'n pijl snorde naar de voorste wolf. Hij had goed gemikt: de wolf tuimelde ondersteboven met de pijl in het hart. Nog enige pijlen joegen de troep op de vlucht.

4. De man dankte de jongen, en nam hem mee naar zijn huis, waar ze samen de nacht doorbrachten.

5. Aan tafel, bij het avondmaal, gaf



DE TOVENAAR VAN DE WOLVEN GERED



de man hem 'n citer, 'n viool en 'n fluit. "Als je ooit in gevaar komt," zei hij, "tokkel op de citer. Als er niemand komt, speel dan op de viool, en als er dan nog niemand komt, blaas dan op de fluit."

6. De jongen dankte hem, en ging de volgende morgen naar de naaste stad, gezeten op 'n paard, dat de man hem gegeven had.

7. Toen hij de stad binnenreed, ontmoette hem de opperstalmeester van de Koning. Deze ergerde zich op het gezicht van 'n fraaier paard dan hij in de stallen van de Koning had. Hij vertelde nu aan de Koning, dat er 'n jongmens de stad was binnengereden, die er zich op beroemd had, dat hij wist, waar de Koningin was.

8. Nu was de Koningin, vele jaren geleden, verdwenen, en de Koning had tevergeefs overal naar haar gezocht. Hij liet de jongeling roepen, en zei, dat hij 'n kopje kleiner gemaakt zou worden, als hij de Koningin niet vond.

9. De moed begaf de jongeling bij deze woorden van de Koning. Hoe zou hij de Koningin vinden? Hij had haar zelfs nooit gezien.

10. Langzaam ging hij naar de stal, en klopte 't paard op de rug.

“Ach, Koning,” zei hij, “'t is gemakkelijk mij te vragen, uw Koningin te vinden, en 't zal gemakkelijk zijn, mijn hoofd af te kappen. Maar, omdat u uw Koningin heeft verloren, moet ik daarom mijn hoofd verliezen?”

11. “Schep moed!” zei het paard met de neus op de schouder van de jongen, “we zullen haar vinden. Je rijdt maar op mijn rug naar 'n rivier, die ik goed ken. Ik ben de Koningin: 'n boze fee heeft me in 'n paard veranderd. Het water van de rivier zal me mijn eigenlike gedaante hergeven.”

## LES 48

### DE WONDERGAVEN

#### 2

hup-sa-sa	her-haal-de-lik	af-ge-bro-ken
pro-ces	da-de-lik	kort-a-de-mig
ge-leid-de	vrien-de-li-ke	toe-ge-staan
jon-ge-ling	stem-ge-luid	ie-der-een

1. De jongeling besteeg het paard, en zo gingen ze naar de oever van de rivier. Daar steeg hij af, en het paard begaf zich in het water.

2. Niet zodra had het water zijn zwart vel nat gemaakt, of de mooiste vrouw van de wereld stond, in plaats van het paard, in de rivier.

3. De dame stak haar hand uit, en de jonge man geleidde haar naar 't paleis.

4. Groot was de blijdschap van de Koning, en herhaaldelijk bedankte hij de jongeling voor 't vinden van de Koningin.

5. Maar de opperstalmeester was vervuld van afgunst. De vriendelijke woorden van de Koning, zo vertelde hij deze, hadden de jongeling in die mate 't hoofd op hol gebracht, dat hij zich meester wou maken van de kroon.

6. "Richt dadelik de galg op," riep de Koning. "Hij moet zonder verhoor opgehangen worden."

7. De jongeling werd naar de galg geleid, maar toen hij de trappen beklom, verzocht hij de Koning om hem 'n wijsje op de eiter te laten spelen.

8. Dit werd hem toegestaan. Hij beklom dus de stellage, en ging zitten.

9. Hij beroerde de snaren met zijn vingers, en de beul en zijn knecht begonnen te dansen. Ze lieten de touwen uit de handen vallen, en daar ging 't

hupsasa, tot ze zó duizelig werden, dat het hun toescheen, dat iedereen in 't ronde danste.

10. En beneden begonnen de Koning en het volk ook te dansen. Hupsasa, hupsasa,—ze dansten allen: de beul, zijn knecht, de Koning en het volk!

11. De Koning werd kortademig. “Houd—toch op—met sp-spelen,” zei hij met afgebroken stemgeluid.

12. Maar de jongeling speelde zó lang door, dat iedereen te moe was om hem op te hangen.

13. Toen speelde hij 'n treurig wijsje op de viool, en moede slingerden allen huiswaarts.

## LES 49

### DE WONDERGAVEN

#### 3

or-de-li-ker	vast-bin-den	flar-den
den-ne-boom	vre-se-lik	li-chaam
vast-ge-bon-den	ge-scheurd	ge-schuurd

1. De volgende dag werd hij weer naar buiten gebracht en, terwijl hij de trappen beklom, haalde hij de fluit uit de zak.

2. Bij de eerste noot begon ieder op de muziek te dansen.

3. De Koning had zich door zijn soldaten aan 'n denneboom laten vastbinden, voor 't geval dat de jongeling opnieuw zou proberen hem te laten dansen; maar, gebonden als hij was, begon zijn lichaam op en neer te springen, zodat zijn rug langs de boom schuurde.

4. De jongeling had geen medelijden met hem, maar blies op zijn fluit, tot de kleren van de Koning aan flarden gescheurd waren, en het vel hem bijna van de rug geschuurd was.

5. Hij ging door met spelen, totdat, plotseling, de oude man verscheen.

6. "In welk gevaar ben je, mijn zoon, dat je me roept?"

7. "Ze willen me ophangen," zei de jongeling, "en de beul zou 't al gedaan hebben, als ik hem niet zonder ophouden liet dansen."

8. "En wie heeft daartoe bevel gegeven, mijn zoon?" vroeg de oude man.

9. De jongeling wees naar de Koning, die nog altijd op en neer danste aan de boom.

10. De oude man greep de boom, en



DE TOVENAAR WERPT DE BOOM EN DE KONING DE LUCHT IN

hief hem met de vastgebonden Koning hoog in de lucht. Daar ging de boom, tot hij tussen de wolken verdween.

11. Toen verdween de oude man in de grond, en de jongeling speelde zó lang op de fluit, tot het volk hem smeekte op te houden en hun Koning te worden.

12. Er is nu geen ordelijker volk in de wereld; want ze zijn vreselik bang, dat hun Koning weer op de fluit zal gaan spelen.

## LES 50

### SLORDIGE JORIS

te-ver-geefs	ga-de-sloeg	rond-ge-zwor-ven
be-hoor-lik	vol-was-sen	e-zels-o-ren
slor-di-ge	ge-bro-ken	on-ge-luk-ken
ge-doen-te	ka-ri-ge	zor-ge-lo-ze
wan-or-de	om-hei-ning	be-ne-den

1. Toen Joris 'n kleine jongen was, moest zijn moeder hem dikwels berispen, omdat hij zo slordig was.

2. Hij wou zich niet behoorlik wassen en kammen, tenzij hij wist, dat zijn moeder hem gadesloeg.

3. Zijn kleren waren nooit schoon, en zijn schoenen zagen eruit, alsof ze nog nooit gepoetst waren.

4. Op school was 't altijd 'n gedoente! Zijn boeken waren vol ezelsoren en vuil, en zijn schrijfboeken waren vol kladden en vlekken!

5. De andere jongens vonden 't niets prettig met hem te spelen, omdat hij zo slordig was.

6. Zijn onderwijzer maakte hem er dikwels opmerkzaam op, dat, tenzij hij de moeite nam om netjes te wezen en zijn goed schoon te houden, hij later ook 'n slordige man zou worden.

7. Het was alles tevergeefs. Hij meende, dat iedereen iets tegen hem had, en wilde niet inzien, dat de fout bij hem zelf lag.

8. Nu hij 'n volwassen man geworden is, is 't nog precies hetzelfde.

9. Ik wil je niet vertellen, hoe zijn van is; want hij woont op 'n plaats niet ver hier vandaan, en jullie zouden dadelik weten, wie ik bedoel.

10. Op zijn plaats is alles in wanorde. Het dak van zijn huis moet hersteld



worden; als het regent, lekt het in zijn kamers, en wordt alles vuil.

11. Zijn tuin is nooit in orde. Het is, zegt hij, nergens goed voor om zich daarvoor moe te maken; want de kalvers en varkens komen erin.

12. Dat is zo; maar hij houdt de kalvers en varkens ook niet, waar ze behoren.

13. De varkens lopen, waar ze willen, en er is geen hek voor de kraal van de kalvers. Er is geen plek voor het pluimvee 's nachts, en de jakhals komt en steelt het.

14. Joris praat dikwels over zijn ongelukken. Nog onlangs vond een van zijn oudste jongens op 'n morgen 'n jonge os dood neerliggen aan de voet van 'n krans.

15. Hij was door 'n gebroken plek in de omheining gegaan, had 's nachts rondgezworven en was eindelijk van de hoogte naar beneden gevallen.

16. Die omheining was al maanden stuk geweest, maar Joris had nooit de moeite genomen om hem weer in orde te maken.

17. Zijn ossen steken altijd vast in de drift; want ze zijn zwak door karige voeding.

18. Als zijn wagen op pad is, kan je de wielen op 'n mijl afstand horen kraken, omdat hij de assen niet smeert.

19. Zo wordt alles bij hem slechter, en dan klaagt hij nog over zijn ongelukken!

20. Als knaap was hij onverschillig en slordig, en nu hij volwassen is, is hij 'n zorgeloze en slordige man.

## LES 51

### "TUK, TUK," ZEI DE HEN

vo-ge-len  
ont-plooi-end

half-pad  
vij-ver

vleu-gels  
spoe-dig

1. "Tuk, tuk," zei de hen, en ze stapte daarheen,  
En ze zette 'n heel hoge borst,  
"Al de voog'len der lucht vliegen vrolik nu rond,  
Tuk, tuk, of ik het niet dorst!  
Tuk, tuk, of ik het niet dorst!"

2. Ze stond op de tenen, en rekte de  
hals,  
Ontplooïend de vleugels als de  
arend dat kan,  
En schoon ze heel slecht vloog, zo  
riep ze toch uit:  
“Tuk, tuk, wat zeg je daarvan?  
Tuk, tuk, wat zeg je daarvan?”
3. “Tuk, tuk,” zei de hen, “’t is zo  
heerlik, niet waar?  
Je vrienden te zien op de aarde  
benêen,  
Wel kijk in die vijver die eenden  
eens aan,  
Tuk, tuk, over hen vlieg ik heen,  
Tuk, tuk, over hen vlieg ik heen.”
4. Helaas, nog maar halfpad, begaf haar  
de kracht,  
En ze viel met ’n plomp en ’n  
kreet,  
Doch werd spoedig gered, zo nat als  
’n kat,  
Tuk, tuk, ’t was ’n knaap, die het  
deed  
Tuk, tuk, ’t was ’n knaap, die het  
deed.

5. "Tuk, tuk," zei de hen, toen ze zat  
in de zon  
Om te drogen, en pikte in 'n  
veer,  
"Om eiers te leggen ben ik hier op  
aard,  
Tuk, tuk, en ik vlieg nimmer-  
meer,  
Tuk, tuk, en ik vlieg nimmer-  
meer."

W. H. BOSHOFF,  
naar Mrs. EDEN.

# Longmans' Parallel Series

Parallel with "Longmans' Leesboek voor Verenigd Zuid-Afrika"

## Longmans' Union South African Readers

**Primer.**—31 Lessons containing Simple Reading, Spelling, *s. d.* and Word-Building. With 4 full-page Coloured Pictures and 23 Illustrations in Red and Black. Strongly bound. 48 pp. 32mo . . . . . 0 6

**Introductory Reader.**—32 Lessons, consisting of Simple Stories in Prose and Poems. With 4 full-page Plates in Colour and 25 Illustrations in Black and White. Strongly bound in limp cloth. 80 pp. Crown 8vo . . . . . 0 8

**The First Reader for Standard I.**—51 Lessons, consisting of Simple Stories and Descriptions of Places, Birds, and Animals of South Africa and Poems. With 4 full-page Plates in Colour and 34 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 128 pp. Crown 8vo . . . . . 0 10

**The Second Reader for Standard II.**—49 Lessons, consisting of Simple Stories and Descriptions of Places, Birds, and Animals of South Africa and Poems. With 4 full-page Plates in Colour and 28 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 144 pp. Crown 8vo . . . . . 1 0

**The Third Reader for Standard III.**—53 Lessons, consisting of Simple Stories and Descriptions of Places, Birds, and Animals of South Africa and Poems. With 4 full-page Plates in Colour and 58 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 176 pp. Crown 8vo . . . . . 1 3

**The Fourth Reader for Standard IV.**—57 Lessons, consisting of Stories, Special Lessons on South African Subjects, extracts from Great Writers and Poems. With 4 full-page Plates in Colour and 43 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 208 pp. Crown 8vo . . . . . 1 6

**The Fifth Reader for Standard V.**—53 Lessons, consisting of Stories, Special Lessons on South African Subjects, extracts from Great Writers and Poems. With full-page Coloured Frontispiece and 44 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 224 pp. Crown 8vo . . . . . 1 8

**The Sixth Reader for Standard VI.**—66 Lessons, consisting of Stories, Special Lessons on South African Subjects, extracts from Great Writers and Poems. With full-page Coloured Frontispiece and 63 Illustrations in Black and White. Strongly bound in cloth. 272 pp. Crown 8vo . . . . . 2 0

*Stocks of the above Books are held by the Chief Booksellers in South Africa*

LONGMANS, GREEN AND CO.

39 PATERNOSTER ROW, LONDON

NEW YORK, BOMBAY, AND CALCUTTA

# Longmans'

## Leesboek voor Zuid-Afrika

DOOR

W. FOUCHÉ

*Principaal, Hoger School, Robertson*

EN

W. J. VILJOEN

- Longmans' Leesboek voor Sub-Standaard A en B.** *s. d.*  
36 Eenvoudige Leeslessen, met 29 illustraties, zwart op wit en twee volle bladzijden gekleurd. Herziene druk in vereenvoudigde spelling. 64 blz. Kl. oktaaf. . . . . 0 8
- Longmans' Leesboek voor Standaard I.**—39 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 50 illustraties, zwart op wit, en twee volle bladzijden gekleurd. Herziene druk in vereenvoudigde spelling. 96 blz. Kl. okt. . . . . 0 10
- Longmans' Leesboek voor Standaard II.**—44 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 60 illustraties, zwart op wit, en twee volle bladzijden gekleurd. Herziene druk in vereenvoudigde spelling. 128 blz. Kl. okt. . . . . 1 0
- Longmans' Leesboek voor Standaard III.**—48 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 38 illustraties, zwart op wit, en twee volle bladzijden gekleurd. Herziene druk in vereenvoudigde spelling. 156 blz. Kl. okt. . . . . 1 3
- Longmans' Leesboek voor Standaard IV.**—42 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 70 illustraties, zwart op wit. 192 blz. Kl. okt. 1 6
- Longmans' Leesboek voor Standaard V.**—45 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 54 illustraties, zwart op wit. 224 blz. Kl. okt. 1 9
- Longmans' Leesboek voor Standaard VI.**—65 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 29 illustraties, zwart op wit. 240 blz. Kl. okt. 2 0
- Longmans' Leesboek voor Standaard VII.**—47 Leeslessen in proza en poëzie, met Eng.-Holl. woordelijsten en opgaven. Met 58 illustraties, zwart op wit. 284 blz. Kl. okt. 2 6
- De Boeken op deze Lijst zijn bij de voornaamste Boekhandelaars van Zuid-Afrika te krijgen*

LONGMANS, GREEN EN CO.

39 PATERNOSTER ROW, LONDEN

NIEUW YORK, BOMBAY, EN CALCUTTA

# Zuidafrikaanse Lektuur

Onder Redaktie van Dr. W. J. VILJOEN

*Deze serie behooft goede en goedkope leesstof te bezorgen voor oud  
en jong, voor school en huis*

- |         |   |       |     |
|---------|---|-------|-----|
| No. 1.  | DS. W. J. CONRADIE, <b>Ondervindingen van een jonge Predikant in Namakwaland.</b> Geillustreerd . . . . .   | s. d. | 0 9 |
| No. 2.  | J. P. BOTHA, B.A. <b>Reinaert, de Jakhals.</b> Met 17 platen  |       | 0 9 |
| No. 3.  | DS. W. J. CONRADIE, <b>Op Reis in het Zuidwesten: Brieven aan mijn Neef.</b> Met 13 platen . . . . .  |       | 1 0 |
| No. 4.  | JUSTUS VAN MAURIK, <b>Jan Smees.</b> Met Inleiding en aantekeningen door K. BONSMa en W. J. VILJOEN   |       | 0 9 |
| No. 5.  | JACOB VAN LENNEP, <b>Chariëtto.</b> Met Inleiding, alfabetiese woordelijst en verklaringen,ENZ., door H. H. VAN ROOYEN, Doцент in het Nederlands, Grey Kollege, Bloemfontein . . . . .  |       | 1 0 |
| No. 6.  | JACOB VAN LENNEP, <b>De Twee Admiralen en Alwart.</b> Met Inleiding, toelichting en alfabetiese woordelijst met verklarende aantekeningen door H. H. VAN ROOYEN . . . . .   |       | 1 0 |
| No. 7.  | JACOB VAN LENNEP, <b>Het Godsoordeel en De Twee Pistoolschoten.</b> Met Inleiding, alfabetiese woordelijst en verklaringen,ENZ., door H. H. VAN ROOYEN  |       | 0 9 |
| No. 8.  | HENDRIK TOLLENS, <b>Drie Gedichten: De Echtscheiding, de Brand, en Hondetrouw.</b> Met Inleiding en woordverklaring door H. H. VAN ROOYEN . . . . .   |       | 0 8 |
| No. 9.  | D. HOEKSTRA, <b>Letterkundige Opstellen,</b> door R. HOEKSTRA . . . . .   |       | 1 4 |
| No. 10. | BERNARD TER HAAR, <b>Keur uit de Gedichten van Bernard Ter Haar.</b> Met Inleiding, aantekeningen en verklaringen, door H. H. VAN ROOYEN . . . . .  |       | 0 9 |
| No. 11. | HENDRIK TOLLENS, <b>De Overwintering op Nova Zembla.</b> Met Inleiding, aantekeningen en verklaringen, door H. H. VAN ROOYEN . . . . .  |       | 0 9 |
| No. 12. | HENDRIK TOLLENS, <b>Zeven Gedichten over Onderwerpen van Geschiedkundige Aard.</b> Albrecht Beiling, De Dood van Egmond en Hoorne, Het Turfschip van Breda,ENZ. Met aantekeningen, verklaringen,ENZ., door H. H. VAN ROOYEN . . . . . |       | 1 0 |

*Verdere nummers in bewerking*

*De Boeken op deze Lijst zijn bij de voornaamste Boekhandelaars  
van Zuid-Afrika te krijgen*

LONGMANS, GREEN EN CO.

39 PATERNOSTER ROW, LONDEN

NIEUW YORK, BOMBAY, EN CALCUTTA

# DE BIJBEL VERTELD

VOOR HUISGEZIN EN SCHOOL

Door W. FOUCHE en Professor MARAIS

- BOEK I. **Het Leven van Jezus. Voor jongere Kinderen.** Met s. d.  
19 Illustraties en een gekleurde Kaart van Palestina . . . 1 6
- BOEK II. **Het Leven van Jezus. Voor meer gevorderde Kinderen.**  
Met 24 Illustraties en een gekleurde Kaart van Palestina . . . 2 0
- BOEK III. **De Bijbelse Geschiedenis van de Schepping tot bij de  
Wetgeving in de Woestijn.** Met 19 Illustraties. [*In voorbereiding.*]
- BOEK IV. **De Bijbelse Geschiedenis van de Wetgeving in de  
Woestijn tot bij Salomo.** [*In voorbereiding.*]

*Verdere Boeken in Bewerking*

## LONGMANS' KINDERVERHAALTJES

Bewerkt door Adv. D. G. CONRADIE, B.A., LL.D.

- BOEK I. **Een verhaal van een Jakhals en de Ratvanger.** Met s. d.  
22 Illustraties. 48 blz. . . . . 0 6
- BOEK II. **Sneeuwitje en Andere Stories.** Met 6 Illustraties.  
62 blz. . . . . 0 6
- BOEK III. **Jan en de Boontjeplant en Andere Stories.**  
Gebaseerd op de Verhalen van het "Rode Fairy Book."  
Met 16 Illustraties. 80 blz. . . . . 0 8
- Bosveld Jock.** Door Sir PERCY FITZPATRICK. Geïllustreerd  
door E. CALDWELL. Verkorte Schooluitgave, Vertaald door  
GUSTAV S. PRELLER . . . . . Schooluitgave 1 9  
Prijsuitgave 2 6
- Ou Hendrik z'n Stories.** Door K. L. en A. O. VAUGHAN. Met  
12 Illustraties door J. A. SHEPHERD . . . . . 2 0

## LONGMANS' PRAKTIESE REKENBOEKEN

BOEKEN VOOR ONDERWIJZERS EN LEERLINGEN

- BOEK I. **Voor Leerlingen van 7 tot 9 jaar oud** . . . . . 0 4
- „ I. **Voor Onderwijzers** . . . . . 1 0
- „ II. **Voor Leerlingen van 8 tot 10 jaar oud** . . . . . 0 4
- „ II. **Voor Onderwijzers** . . . . . 1 0
- „ III. **Voor Leerlingen van 9 tot 12 jaar oud** . . . . . 0 4
- „ III. **Voor Onderwijzers** . . . . . 1 4

### DE ONDERWIJZERS-BOEKEN

zijn een serie van boeken in verband met de Leerlinge-boeken en bevatten:—

- (a) Suggesties aan onderwijzers ten opzichte van 't regelen van werk en methode van onderwijzen.
- (b) Gedetailleerde behandeling van meetkundige en praktische gedeeltes van de leerplannen.
- (c) Volledige noten voor typiese lessen.
- (d) Uitgewerkte voorbeelden ter opheldering.
- (e) Additionele oefeningen en vraagstukken.
- (f) Antwoorden op de oefeningen in de Leerlinge-boeken.

*De Boeken op deze Lijst zijn bij de voornaamste Boekhandelaars  
van Zuid-Afrika te krijgen*

**LONGMANS, GREEN EN CO.**

39 PATERNOSTER ROW, LONDEN

NIEUW YORK, BOMBAY, EN CALCUTTA